

de **Uitlaat**

personeelsorgaan
van de
n.v. Koninklijke
Paketaart-
Maatschappij

10de jaargang no. 3
Maart 1955

Overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

*

Alle stukken „de Uitlaat“
betreffende te adresseren:
aan de Redactie van
„de Uitlaat“
p/a K.P.M.

Medan Merdeka Timur 5
Djakarta

*

Dit nummer bevat o.a.:

Het ms. „Houtman“ te Tg.
Priok aangekomen

*

Het ms. „Van Neck“ op
18 Januari jl. tewater-
gelaten door Mevrouw
Pronk van Hoozeveen

*

Reizen en trekken

*

Het Scheepvaarthuis te
Amsterdam zal worden
uitgebreid

*

„Die Rycke Reeder“
brachten nieuw
toneelstuk

*

B.P.M. bouwde nieuw
tehuis voor zeevarenden te
Pladju

*

Steunt u de Koninklijke
Noord- en Zuid-Hollandse
Redding-Maatschappij
reeds??

Bij de foto's:

op de omslag ziet u hoe
de Amsterdamse „Paket-
vaart“ aan het Damrak
ook al tot een onmisbaar
en drukkbeekant bedrijf is
uitgegroeid.

(foto: K. v.d. Vliet - A'dam)

*

Op de binnenzijde van de
achterpagina vindt u de
beste foto van de maand:
het ms. „Bakongan“ te
Gorontalo.

Deze foto werd gemaakt
door C.P. Sorgedrager —
hoofdemployé ag. Menado,
die hiervoor dus de uitge-
loofde Rp. 50,— ontvangt.

n.v. Visser & Co.

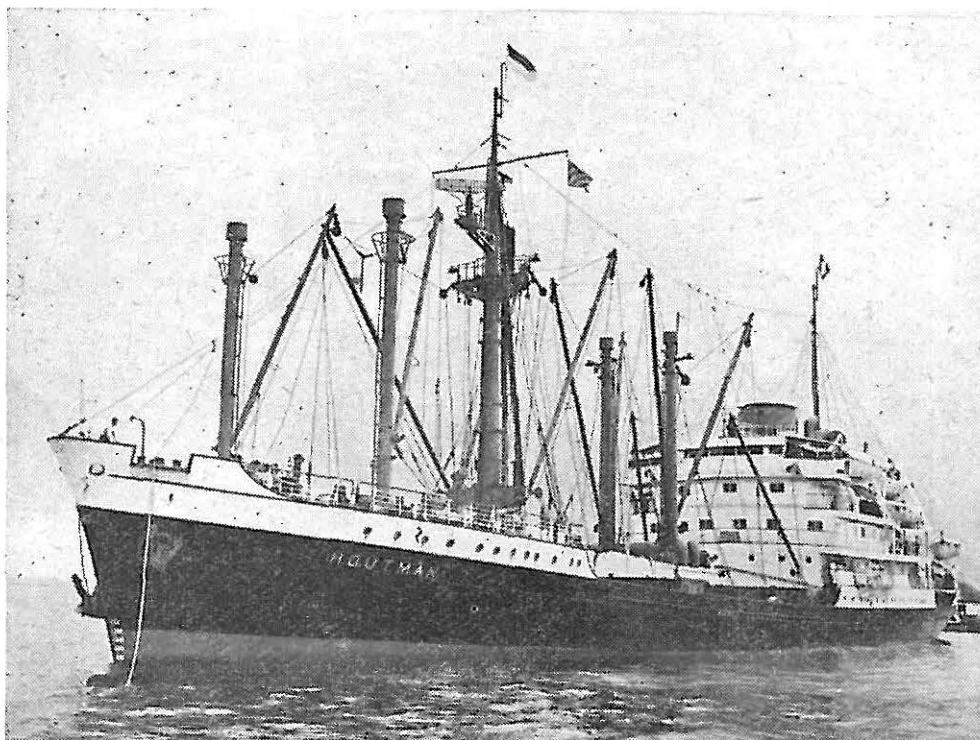

Op 25 Januari jl. liep het nieuwe motorschip „Houtman“ voor de eerste maal de haven
van Tg. Priok binnen.

(foto: Studio Tong & Tim)

Het ms. „Houtman” arriveerde in Indonesië

K.P.M.'s nieuwste aanwinst

Op Dinsdag 25 Januari jl. des morgens om half 10 liep het nieuwe ms. „Houtman”, onder commando van gezagvoerder W. E. Sonneveldt, Priok's eerste haven binnen. Dit is het laatste schip van een serie van vier dat in Indonesië arriveerde.

De „Houtman” vertrok op 14 December a.p. vanuit Rotterdam naar Hamburg, van waaruit men op 18 December d.a.v. de reis naar Port Said voortzette, om via Singapore, na een voorspoedige tocht van 43 dagen op 25 Januari jl. te Tandjong Priok binnen te lopen.

De drie zusterschepen zijn: de „Roggeveen” (aangek. 19/6 '54); de „Schouten” (aangek. 19/9 '54) en de „Van Waerwijck” (aangek. 8/10 '54).

De „Houtman” werd gebouwd op één der hellingen van Van der Giessen en Zonen's Scheepswerven te Krimpen aan de IJssel en werd op 10 Juli 1954 tewatergelaten, welke plechtigheid door Mevrouw De Koe, echtgenote van onze President-Directeur, werd verricht.

Reeds eerder gaven wij in ons blad een beschrijving over dit type schepen, zodat wij thans willen volstaan met u iets te vertellen over Cornelis de Houtman, naar wie dit nieuwe schip werd genoemd.

Cornelis de Houtman was een zoon van een brouwer uit Gouda, waar hij omsteeks het midden der 16de eeuw werd geboren. Hij is vooral bekend uit de eerste tocht der Nederlanders naar

Indonesië, welke hij als opperste commandies medemaakte.

Vooraf had hij de nodige gegevens omtrent de vaart naar Indië in Lissabon verzameld, hetgeen een zeer moeilijke taak was, daar de Portugezen de weg naar Indië zeer geheim hielden.

Op 2 April 1595 vertrok men van Texel en bereikte op 24 Juni 1596 de rede van Bantam. Na een tocht van twee-en-een-half-jaar kwam men weer in het vaderland terug.

Vervolgens heeft hij nog een tweede tocht naar Indonesië gemaakt als Hoofd der Vloot, uitgerust door Balthazar de Moucheron. Tijdens zijn verblijf in Atjeh werd hij bij een overval in 1599 vermoord.

Wees zuinig met uw tijd

Iemand die zijn tijd volgens een ingedeeld plan nuttig besteedt, wordt geen teruggetrokken peuteraar, evenmin als de man, die zijn geld met overleg en volgens een goed systeem beheert, tot gierigheid vervalt.

Integendeel: de mens die de meeste tijd tot zijn beschikking heeft, juist doordat hij zijn tijd goed indeelt, heeft meer gelegenheid mee te doen aan bezigheden die hij prettig vindt, dan de mens die zonder overleg zijn tijd verspilt. De laatste heeft slechts zelden een ogenblik dat werkelijk van hem is. Een mens, die veel doet, vindt altijd nog tijd voor iets anders; een tijdverspiller heeft nooit tijd voor iets.

(uit: „Wereld”)

Onze Directie toonde grote belangstelling voor de aankomst van de „Houtman”. Bovenstaande foto werd gemaakt in de zijkamer van de gezagvoerder. V.r.n.l.: hoofdwerktuigkundige D. Hartman, gezagvoerder W.E. Sonneveldt, Directeur J.F.P. de Geus, Directeur H. Harinck en de Chef Nautische Dienst O.H. Ritsema.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Op 18 Januari jl. werd van een der hellingen van Boele's Scheepswerven en Machinefabriek te Bolnes het ms. „Van Neck” tewatergelaten. De foto toont het moment waarop Mevrouw E.P.W. Pronk van Hoogeveen-Schouten de doopplechtigheid en de tewaterlating verricht. V.l.n.r.: de Heer en Mevrouw Backer; Heer en Mevrouw Pronk van Hoogeveen; Heer J. Boele; Drs. L. Speelman (Directeur in Nederland der KJCPL) en de Heer P. Boele.

Het ms. „Van Neck” tewatergelaten

**Doopplechtigheid en tewaterlating geschieden door
Mevrouw Pronk van Hoogeveen**

Op 18 Januari jl. had onder grote belangstelling, bij de n.v. Boele's Scheepswerven en Machinefabriek te Bolnes, de tewaterlating plaats van het ms. „Van Neck”, het tweede schip uit een serie van drie, welke door de K.P.M. is besteld. Het eerste schip uit deze serie, de „Van Noort”, werd op 7 September a.p., eveneens van een der hellingen van Boele's Scheepswerven, tewatergelaten, terwijl de technische proefvaart inmiddels heeft plaatsgevonden. Het derde en laatste schip van deze serie, de „Van Cloon”, wordt gebouwd bij Bijker's Aannemingsbedrijf n.v. te Gorinchem en zal binnenkort van stapel lopen.

Deze type schepen hebben de volgende afmetingen: lengte (tussen de loodlijnen) 291 voet, breedte 45 voet 6 duim en holte 22 voet 6 duim, een draagvermogen van 3665 tons à 1000 kg, een motorvermogen van 2100 aspk en een snelheid van 12 mijl; er zijn drie laadruimen, waarvan twee met twee kranen à 2 ton en twee bomen à 5 ton; het middelste luik heeft twee kranen à 2 ton en twee bomen à 10 ton. De schepen zijn o.a. ook ingericht voor het vervoer van vries- en koellading.

In de motorkamer is geïnstalleerd een enkelwerkende directomkeerbare 4-tact dieselmotor met oplading, fabrikaat Stork.

De dooplechtigheid en tewaterlating geschieden door mevrouw Pronk van Hoogeveen. Na afloop hiervan verenigde het gezelschap zich ten kantore van de werf, waar de heer Jan Boele zijn dank uitsprak jegens mevrouw Pronk van Hoogeveen voor haar bereidwilligheid om het schip ten doop te houden, en haar een souvenir ter herinnering aan deze gebeurtenis overhandigde.

Hierna nam de heer Backer, onze Directeur in Nederland, het woord, en memoreerde, dat de gelukkige omstandigheid, dat de heer en mevrouw Pronk van Hoogeveen tezamen in Nederland zijn, het mogelijk heeft gemaakt, aan deze tewaterlating luister bij te zetten.

Tenslotte dankte mevrouw Pronk van Hoogeveen de heren Boele en de Raad van Bestuur van de K.P.M. voor de haar te beurt gevallen eer. Het fraaie geschenk, dat de heer Boele haar overhandigde zal haar steeds een mooie herinnering zijn aan de tewaterlating van een schip voor de Paketvaart, waarmee zij zich door het werk van haar man zo nauw verbonden voelt.

DE EERSTE LOCOMOTIEF

In vroeger tijd ging de weg van de uitvinder niet over rozen. Daar kon ook George Stephenson van meepraten. Toen hij de locomotief had uitgevonden, stak er een storm van protesten op. De rook, die uit de hoge pijp van dat duivelsvoertuig walmde, zou de atmosfeer vergiftigen. Rijtuigmakers en koetsiers zouden omkomen van gebrek. De ondergang van de mensheid was nabij. Het Engelse Lagerhuis benoemde een commissie om de zaak te onderzoeken. Een der vragen die zij de uitvinder stelde, was :

„Als uw machine met een snelheid van vijftien kilometer per uur voortraast en er komt dan een koe op de rails, is dat dan niet iets verschrikkelijks?”

„Voor de koe zeker”, antwoordde Stephenson droogjes.

Velen geloofden trouwens niet aan zijn uitvinding. Een hoge ambtenaar verklaarde, dat hij een gestoofde locomotief voor zijn ontbijt zou opeten, als het Stephenson gelukte zijn stoomvehikel vijftien kilometer per uur te doen rijden. Het tijdschrift Quarterly Review van Maart 1825 schreef:

„Wat kan er dwazer zijn dan de bewering, dat zo'n locomotief zich tweemaal zo snel als een paard zou kunnen voortbewegen?”

(uit: „Wereld”)

foto: J. H. C. Vermeulen

opname in Hotel „Gooiland”

Op 20 Januari jl. was het groetenprogramma van Radio Nederland — Wereldomroep bestemd voor de opvarenden van de motorschepen „Minjak”, „Leksula” en „Legundi”. Bovenstaande foto, gemaakt in Hotel „Gooiland” te Hilversum, toont u de familieleden van de opvarenden van genoemde schepen.

foto: J. H. C. Vermeulen

opname in de AVRO-studio

Bovenstaande foto werd gemaakt tijdens de uitzending van het groetenprogramma door de Wereldomroep op 1 Februari jl. bestemd voor het K.P.M.-walpersoneel.

Aanwezig waren de jongelui Purvis, Mevrouw Eekhout en twee dochters, Mevrouw Fontijne en zoontje, Mevrouw Van Egmond en twee kennissen, Mevrouw Kroon en zoontje, de heer G.A. Kal, leider van het Groetenprogramma van de Wereldomroep met twee assistenten, alsmede de Sociaal Werkster van de KPM, Mevrouw T.Y. Hobma-Glastra.

Houd de zon in het oog!

Als onze tegenwoordige energie-bronnen uitgeput beginnen te raken, zal de atoom-energie waarschijnlijk haar grootste mededingster vinden in de zonne-energie. Het spreekt wel vanzelf, dat beide bronnen van arbeidsvermogen dan intensief moeten worden geëxploiteerd. Waarom het grote publiek echter al zijn verwachtingen op de atoom-energie richt en de zon als het ware met de nek aankijkt, begrijp ik niet.

Misschien is de oorzaak, dat de zon minder brillant is dan de atoom-energie, maar per slot van rekening is de zon niets dan een reusachtig apparaat van atoomsplijting en zij heeft het grote voordeel, dat zij zich op een veilige afstand bevindt, vrij beschikbaar voor iedereen, en buiten het bereik van de politici.

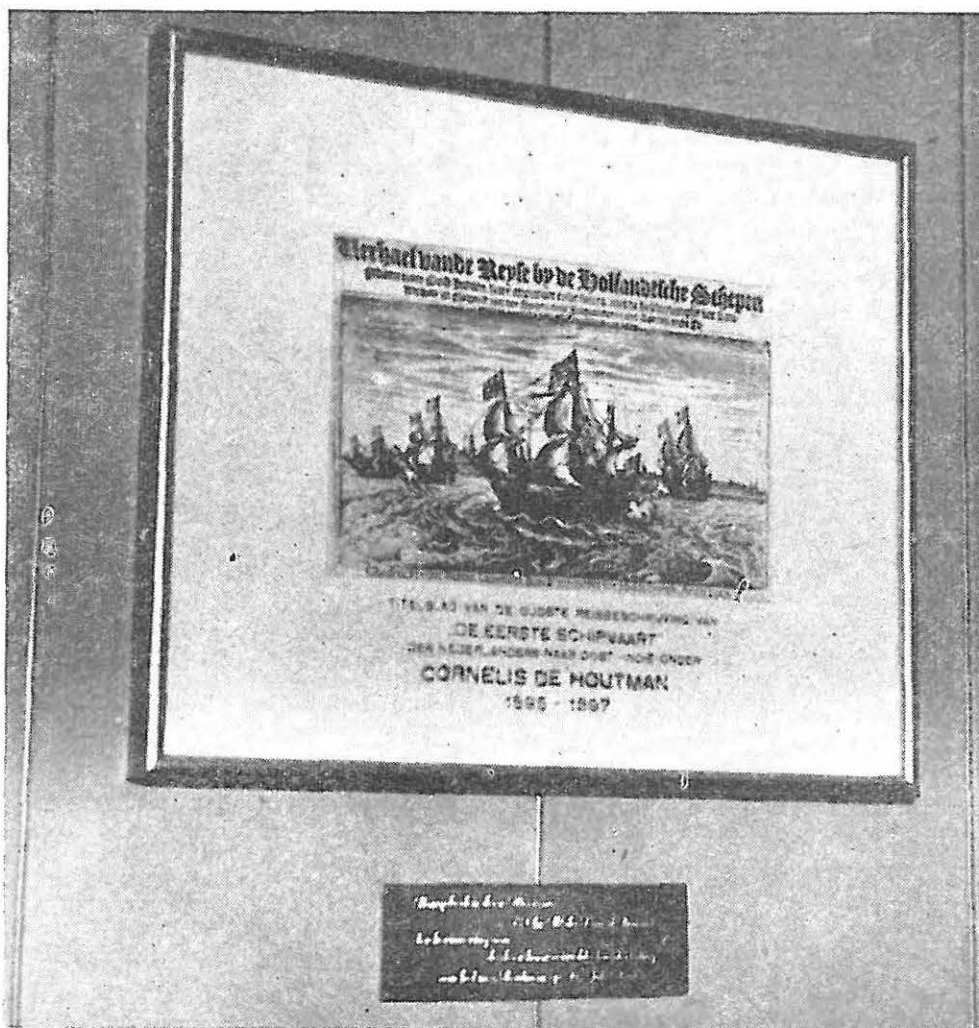
Prof. F.E. Simon.

Een sollicitatiebrief uit het midden der 18e eeuw

In een aflevering van het reeds lang verdwenen tijdschrift „De Oude Tijd”, dat toevallig in onze handen kwam, troffen wij een sollicitatiebrief aan van een schoolmeester uit Oudewater die een gooi deed naar het ambt van schoolmeester en voorzanger te Zalt-Bommel. Waarschijnlijk heeft deze brief ± 1770 het licht gezien. Als voorbeeld hoe je zo'n sollicitatie niet moet schrijven en zelfs een kleine tweehonderd jaar geleden ook niet, willen wij haar hier als merkwaardigheid herhalen in de spelling, waarin de brief in die tijd werd geschreven:

Agtbaare Heeren,

Zonder Roem na Waarheid dient dese tot Informatie, dat onze Familie bestaat in Man, Vrouw en Zoon, wij zijn ruim 40 Jaar, de Zoon de kracht onser Lendenen in de fleur Zijner Jaaren de stut onser bejaarde dagen 20 jaar, een Meester Glasemaker en Verver, de meesten tijd mijn ondermeester, een jongeling onses gelijk, fris en wel Geformeert van Leeden; Zoo UE: Eerwaarde en Agtbre Heeren een wel gedresseert Schoolmeester en Veurzanger van node of van doen zou hebben. God geve UE: Agtbre wijsheid ende voorsigtigheid in de Electie van zoodaanig een vereischt Persoon of Man wat het zij: Verzecker UE: Agtbre, aangaande mijne Weetenschappen ofte Sientien ¹⁾, dezelve bestaan in deze navolgende dingen ofte zaken; Nametlijk, Itali-aans en Scheeps Boekhouden, Wijn roeijen, Konst der Stuurlieden, Landmeten en (zonder roem dogh, het is Gods gave) Extraordinaris Puyk van overheerlijk schoon Zingen. Als het Godt beliest en Ue: Agtbre begeerig is zulks dan te hooren, tot verwondering, verbaastheid en wat dies meer is; Dat zoo een teder Lighaam in Lezen en Zingen zoo en geluyt kan geven. Ik ben op de vierde verandering van Domicilie, alle Figure op het konstigste door Ovaals Rondwijze met de Passer af te halen, alle Zonnewijzers te formeren, ja tot 50 diverse handen te schrijven, de Capitalen regts en slinks door een te halen, met het Penseel te schrijven en te Vergulden, een diergelijke Wetenschappen en Capacityten meer; Mede de vlugheid der Pen voor niemand behoeft te wijken (de Roem buyten gesloten) ben verzekert, UE: Agtbre nogh beter zal ondervinden als ik met mijn Pen hier derf exprimeren; Wanneer gy my beliest te hooren off te zien, hebben UE: Agtbre mij maar tot UE: kosten te recommanderen ofte door iemand te

Ter herinnering aan de doop en de tewaterlating van het ms. „Houtman” door Mevrouw de Koe op 10 Juli van het vorige jaar te Krimpen aan de IJsel, werd door haar op 1 Februari jl. in de eetsalon van genoemd schip, dat enkele dagen voordien te Tandjong Priok was binnengelopen, bovenstaande fotocopie van een houtsnede aangeboden. Het origineel is de titelblad van een boek, dat verhaalt over de eerste reis der Nederlanders naar Oost-Indië o.l.v. Cornelis de Houtman. Op het onderschrift staat vermeld:

„Aangeboden door Mevrouw E.C.W. de Koe — d'Arnaud ter herinnering aan de door haar verrichte tewaterlating van het ms. „Houtman” op 10 Juli 1954”.

laten halen²⁾ de distantie tusschen beide is omtrent 9 à 10 uren; mijn Huysvrouw is de allerbequaamste in haar huyshouding alsmede in het assisteren van mijn school: Afijn, van de hooftschedel tot de voetzodel ben ik een volmaakt schoolmeester.

N.B. Wijn nocte Sterken Drank werden nimmermeer van mijn geproeft. (Bravo! Geen Jenever! maar evenmin — Wijn! Afschaffer in waarheid en niet slechts in schijn:

Zoo moest het met allen, ook heden nog, zijn.)

Zijt voor het laatste zeg ik U verzekert, UE: Agtbre zouden het nog beter ondervinden.

Aangaande mijn Comportementen zal attestatie vertoond werden, door Ecclesiastike en Politike Heeren onderteykent.

Zal mij dan hierop verlaten; Per eerste Occasie antwoord verwagten van te komen ofte niet.

Zo US: Agtbre mij niet op zodaanig Conditie³⁾ gelieft te hooren ofte te zien, gelieft dan maar de Goedheid te hebben van mijn Papieren met den eersten wederom te zenden; Dan hoop dat God UE: Agtbre geve Eendragtigheid ende Liefde, ja zelve tot Concordantie toe, in de Electie van een Goed, Eerlijk, Bequaam en Deughtsamen Man. De Heere Zegene UE: Agtbre ende Eerwaarde Broederen der Gemeynte in het Electeren van een ander Persoon in het vazerende ampt Uwes Schoolmeesters en Veurzangers.

Blijvende na hertelijke Salutati en mijn onderdanigste Dienstpresentatie aan UE: Agtbre met de Broederen der Gemeynde van de Stad Bommel.

Agtbre Heeren,
Votre très humbles et Obligant

Serviteur
Simon Jansz. Verwey.

(zie vervolg op volgende pagina)

Nu moet men vooral niet denken dat een dergelijke brief in \pm 1770 als normaal werd beschouwd. Ook voor die tijd geldt deze dus als een bijzonderheid. Wel zal men er vaak zgn. „stad-huisternen” in hebben aangetroffen, doch ook in sollicitatiebrieven komt men nog wel eens een „fraaie” zinswending tegen als „deze is dienende” om UEd”, enz. Neen, het schrijven van dergelijke brieven is en blijft een kunst die zelfs „geleerde” schoolmeesters niet altijd machtig zijn geweest, zoals het bovenaangehaalde epistel wel duidelijk bewijst.

Wij kunnen ons voorstellen dat de lezers graag zouden willen weten of deze brave paedagoog het ambt van schoolmeester en voorzanger in Zalt-Bommel destijds heeft gekregen. Helaas zijn wij niet in staat hierop een antwoord te geven. Het ging ons ook meer om de stijl en de inhoud van 's-heren Verwey's schrijven aan de Vroede Vaders van Zalt-Bommel dan om het resultaat ervan.

In elk geval raden wij de lezers be-
sluit af om op een dusdanige wijze te
trachten een andere maatschappelijke
positie te veroveren!

- 1) d.i. Scientiae, kundigheden.
- 2) zo was 't oude gebruik: de stad betaalde de reiskosten der schoolmeesters, die zij liet overkomen, „omme met henlyden te spreken van 't regiment van de school”, of liet hen door een stadshode halen. Dit was echter in de 18e eeuw op vele plaatsen reeds in ongebruik geraakt, en daarom vond Meester Verwey nodig er aan te herinneren.
- 3) namelijk: de reiskosten voor hun rekening te nemen.

Kamer gereserveerd...

Toen tijdens de afgelopen zomer een gast zijn kamer in hotel „Het Rechthuis” in Mijdrecht (prov. Utrecht) verliet, waren er even later reeds nieuwe gasten. Het was een duivenpaartje, dat de kamer binnenvloog en midden op het bed een nest ging bouwen. Hoe dringend het echtpaar om woonruimte verlegen was, bleek wel, toen 's middags om twee uur in het kant-en-klare nest al het eerste eitje lag. De eigenaar van het hotel kon het niet over zijn hart verkrijgen de toekomstige ouders van de kamer te verwijderen, al hadden zij de kamer ook betrokken zonder toestemming, zonder zich te hebben ingeschreven in het hotelregister en..... zonder te kunnen betalen. Bovendien moest de hotelier maar afwachten, of de gevleugelde gasten en — straks — hun kroost de kamer wel netjes en zindelijk zouden bewonen. Ondanks dit alles zaten de ouders in het nest op het bed te broeden, ongestoord: hun kamer was „gereserveerd”.

Op 27 Januari jl. werd door het personeel van het agentschap te Singapore, ten huize van onze agent Mr. Ter Braake, officieel afscheid genomen van President-Directeur D. Iken, die op doorreis naar Nederland in genoemde stad vertoeft.

V.r.n.l.: Mevrouw Ter Braake, de heer D. Iken, Mr. L. Ter Braake, Mevrouw Van Asperen en de heer Van Asperen, voorzitter van de Vereniging van Oud-Employé's der K.P.M. in Nederland.

Op 27 Januari jl. werd ten huize van onze agent te Singapore eveneens afscheid genomen van een oude gediende onzer maatschappij, de heer J. L. Driessen, werkzaam bij de Afd. Civiele Dienst aldaar.

Op de foto v.l.n.r. onder meer: President-Directeur Mr. D. F. de Koe (ged. zichtbaar); S. W. Oost Lievense (adj.chef); de afgetreden President-Directeur D. Iken; Mr. L. ter Braake (agent Singapore) en de heer J. L. Driessen. Geheel rechts op de foto de heer Van Asperen, voorzitter van de Vereniging van Oud-Employé's der K.P.M.

Reizen en trekken

Kort geleden spraken wij met een aanstaand gepensioneerde. Hij had ruim 30 jaar in een varende betrekking gediend. Tijdens onze gedachtenwisseling gaf hij o.m. z'n indrukken weer over de omgeving, land en volk, waartussen hij een groot deel van zijn leven had geleefd en gewerkt.

Uit alles bleek dat betrokkene zich zonder twijfel beschouwde als deskundige. Hij was een „old timer” en op grond hiervan meende hij kennis van zaken te hebben. Na afloop van dit gesprek overdachten wij het e.e.a. nog eens rustig. Wij konden daarbij slechts tot één conclusie komen n.l. dat hier een man zijn carrière beëindigde maar na 30 lange jaren eigenlijk geen kans had gezien verder te kijken dan zijn neus lang was en inzichten naar voren bracht die kant noch wal raakten.

Het is volslagen onbegrijpelijk hoe dit mogelijk kan zijn, maar uit eigen ervaring hebben wij reeds dikwijls geconstateerd hoe oppervlakkig velen tussen andere levensnormen en levensstijl kunnen leven zonder te trachten er maar enigszins in door te dringen en er iets van te begrijpen. Dit zou nog wel aanvaardbaar kunnen zijn indien men niet te pas en te onpas zijn mening naar voren bracht en feitelijk een bron werd van verkeerde voorlichting. Het kwaad dat men hierdoor sticht moet men niet gering achten aangezien deze z.g. deskundigen meestal niets positiefs te vertellen hebben; hun kennis van zaken en hun opmerkingsvermogen schieten nu eenmaal volkomen te kort.

Bij dit alles speelt de algemene ontwikkeling een belangrijke rol. Hoe breder de basis is waarop men zijn oordeel kan grondvesten, hoe kritischer men dan ook in staat zal zijn om zich heen te kijken en een oordeel te vellen. Reizen en trekken en vreemde landen en volken zien krijgt dan de waarde van vergelijkensobject waarbij de eigen vierkante meter niet alléén als zaligmakend zal blijven worden beschouwd. Juist in deze tijd met haar spanningen en ingrijpende veranderingen is het alleszins waard om te leren zien en waar te nemen.

In dit tijdsbestek kunnen wij in veel mindere mate als in de goeie oude tijd het type als hierboven omschreven, in eigen kring velen terwijl ons inziens feitelijk voorkomen moet worden dat dergelijke soort ridders van de droevige figuur ontstaan.

Het bekende spreekwoord „wie lange reizen doet kan veel verhalen” gaat derhalve in haar algemeenheid niet op. Deze verhalen kunnen slechts betekenis hebben als e.e.a. gefundeerd is op kennis en inzicht van zaken. Dat men vroeger aan de voorlichting terzake praktisch niets deed valt niet te ontkennen, maar ook thans wordt er aan e.e.a. naar onze smaak nog veel te weinig aandacht besteed.

Een praktisch voorbeeld is het zeevaartkundig onderwijs dat nog te veel is ingesteld op parate kennis alleen. En juist op deze opleidingsscholen bevindt zich de „bibit” die straks de verre reizen moeten maken om dan veel te kunnen verhalen.

Uit eigen ervaring weten wij door contact met jeugdige opvarenden en ook met jeugdig walpersoneel, hoe velen maar weinig af weten van wat hen te wachten staat in de andere wereld waarmee zij in aanraking zullen komen, waardoor in feite reeds de basis is gelegd voor misverstand en onbegrijpen. Gedeeltelijk zou dat zeker kunnen worden voorkomen wanneer bij opleidingen en in het bijzonder bij vakopleidingen ook de nodige aandacht aan deze belangrijke aangelegenheid zou worden gegeven. Het is toch zeker geen verknoeiide tijd de jeugd, die eigen kring verlaat om te gaan reizen en trekken, in te lichten wat er in den vreemde te koop is en hoe men zich met behoud van eigen normen en vormen kan inpassen en hoe men dient te reageren op andere gebruiken en zeden. Wanneer daarnaast nog aandacht aan karaktervorming wordt geschonken dan geven wij onze jongeren, die ver van huis en hard werken, de grondslag mee waarop brede visie zich kan ontwikkelen en zij gemakkelijker zich zullen aanpassen bij omgang met mensen van andere levensbeschouwing en gewoonten.

Uiteraard dient bij dit alles ook ervaring te worden opgedaan. Met instructie op school en thuis komt men er alleen niet. Men zal moeten leren zien en voorts de prikkel moeten opbrengen om te willen weten. Een voorname taak hebben hierbij weer de ouderen. Wij moeten het helaas erkennen dat er nog zo vele met lange diensttijd onder ons zijn, die in dit opzicht jonge mensen *niets* te bieden hebben. Het is juist deze categorie die door in het algemeen oppervlakkig op vaak niets berustend gepraat de jeugd onder ons aan het wankelen brengt en

voorlicht op een wijze die alleen maar negatief is.

Bij het verlaten van dienst hebben zij het pensioen verdiend maar hebben verder nooit iets uitgedragen waar anderen voordeel of lering uit konden trekken. Zij spatten als het ware op de eindstreep als een zeepbel uit elkaar en in vele gevallen is het of zij er nocit geweest zijn.

Het kon o.i. geen kwaad over dit probleem onze gedachten te laten gaan. Wij leven in een tijd van hervormingen, zoeken en aanvaarden van andere levensnormen. Daarom is het juist in deze tijd, meer dan ooit te voren, dringend nodig te trachten elkaar te leren verdragen en te waarderen en controversen binnen de perken te houden. Wij die in de gelegenheid zijn om te reizen en te trekken kunnen daarbij veel opsteken maar zijn ook in de gelegenheid een klein steentje bij te dragen voor de onderlinge goede verstandhouding met de mensengroeperingen waarmee wij bij onze reizen in aanraking komen.

De verhalen die wij dan na het maken van verre reizen te vertellen hebben zullen dan inhoud en waarde hebben voor hen die naar ons luisteren en zeker onze toehoorders ook doen inzien hoe in grote trekken op deze wereld alles op hetzelfde neerkomt en het derhalve in feite in de volkerengemeenschap niet moeilijk moet zijn naast elkaar in vrede te leven.

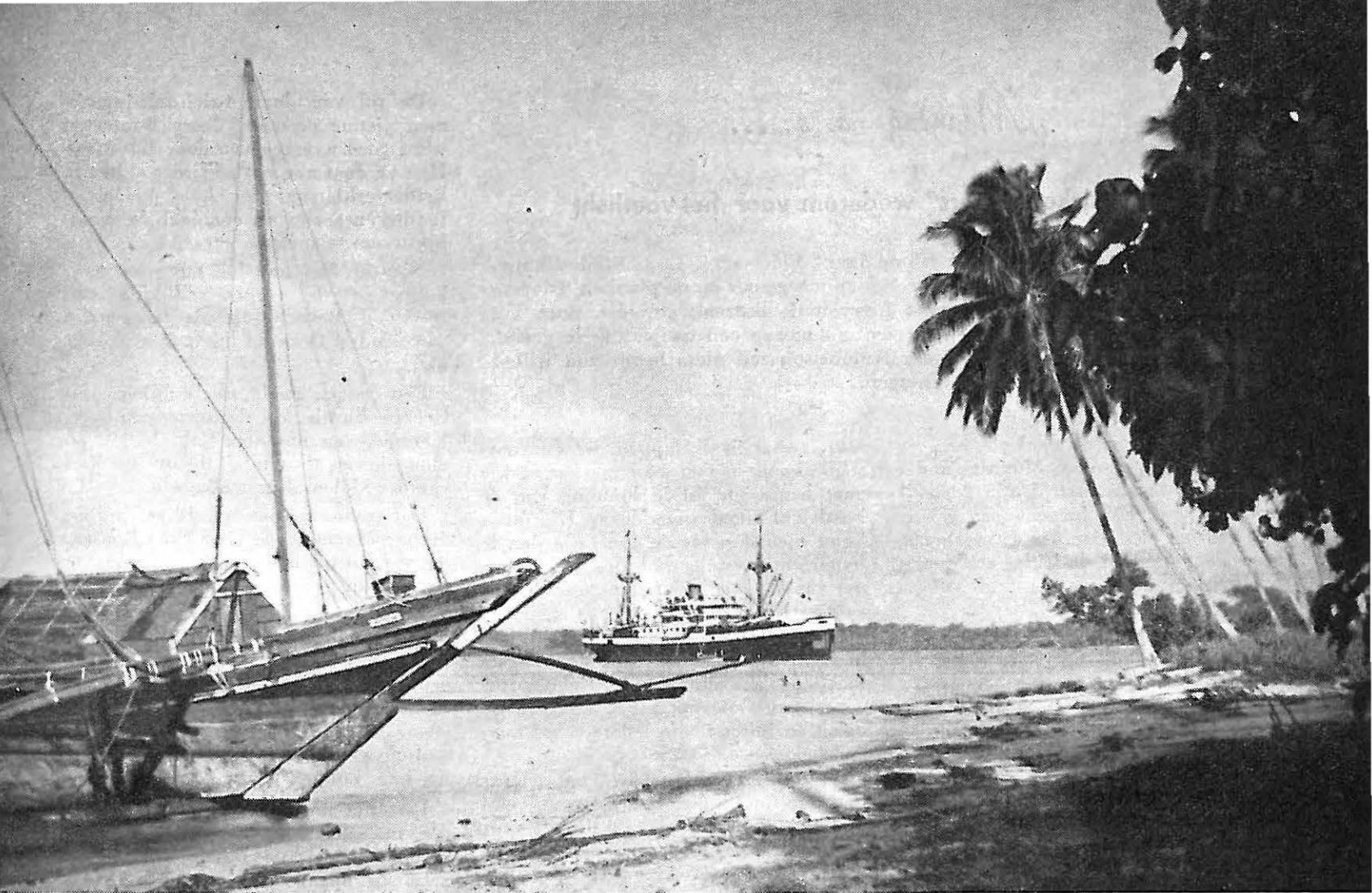
H.A.C.

Nederland blijft derde in wereldscheepsbouw.

Het aantal van de in December a.p. over de gehele wereld in aanbouw zijnde schepen van tenminste 100 ton bedroeg 1.169, met een tonnage van 5.854.247, tegenover 1.065 resp. 5.499.078 in September j.l. Hiervan was 36.57% in aanbouw op Britse werven, 13.19% in West-Duitsland, terwijl Nederland op de derde plaats staat met 9.05%.

Het tonnage van de in Nederland in aanbouw zijnde schepen steeg met 59.823 ton tot 529.679 ton. Hiervan vormden 27 tankschepen met 374.006 ton het grootste deel.

Van de in totaal 136 schepen die Nederland bouwt, zijn er 90, met een tonnage van 377.241, bestemd voor Nederlandse reders. Zeven schepen, van samen 29.463 ton, gaan naar Groot-Brittannië, vijf schepen van samen 18.176 ton naar Finland, drie van samen 24.650 ton naar Noorwegen, terwijl Rusland zeven schepen afneemt, die samen 18.160 ton meten.

Het ms. „Kaloekoe” liggende ter rede van Pulau Tello.

(foto: gezagt. Zeijlstra)

Plan tot uitbreiding van Het Scheepvaarthuis te Amsterdam

Nieuwe grote vleugel aan de zijde van de Binnenkant

Naar wij vernemen zal het Scheepvaarthuis te Amsterdam, de zetel van onze Maatschappij in Nederland en van nog verscheidene andere scheepvaartmaatschappijen, gelegen op de hoek van de Prins Hendrikkade en de Binnenkant te Amsterdam, binnen afzienbare tijd met een nieuwe grote vleugel aanzienlijk worden uitgebreid.

Deze vleugel zal worden gebouwd aan de zijde van de Binnenkant en hoog worden opgetrokken. Zoals men weet, is in het Scheepvaarthuis de K.P.M., de Stoomvaart Mij. Nederland, de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Maatschappij, de Koninklijke Java-China Paketvaartlijnen, de Nederlandse Tank- en Paketvaart Maatschappij en de Nederlandse Scheepvaart Unie, gevestigd. Wegens plaatsgebrek is twee jaar geleden de Holland-West-Afrika Lijn naar een eigen gebouw gegaan op het Spui te Amsterdam. Een deel van het personeel van de Koninklijke Java-China Paketvaartlijnen is thans, ook al wegens ruimtegebrek, gehuisvest in een

woonschip, dat vlak bij het Scheepvaarthuis aan de Prins Hendrikkade ligt.

Het Scheepvaarthuis, waarvan wij in ons vorige nummer nog een foto publiceerden, is als architectonische schepping een merkwaardige uiting van de eerste periode van de zgn. Amsterdamse school. De architect, de heer J.M. van der Mey, heeft in de puntige vorm van de bouw de vooruitstekende steven van een schip willen suggereren. Het beeldhouwwerk aan de gevel is van H.A. van den Eynde. Het gebouw werd in 1916 door de scheepvaartmaatschappijen betrokken.

(uit het Algemeen Handelsbl.)

Drie Nederlandse spreekwoorden

Hieronder staan drie spreekwoorden. Ze zien er weliswaar niet uit als redelijk Nederlandse zinnen, maar dat komt alleen doordat alle klinkers uit de zinnen zijn verwijderd.

Uw taak is het deze klinkers weer op de juiste plaats aan te brengen.

- A. wwndztzlstrmgstn.
- B. ndndlrtnmznvrndnknnn.
- C. hhgrbmhlgrvl.

Hoe luiden de spreekwoorden? Onder de goede inzendingen verloten wij Rp. 25,—

U gelieve uw oplossing te zenden aan: de Redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta.

In de linker-bovenhoek van de envelop zette men: spreekwoorden-prijsvraag.

Uiterste datum van inzending: **20 April a.s.**

„Maandag a. s.....“

„Die Rijke Reeders“ wederom voor het voetlicht

Na lange afwezigheid zagen wij op 5 en 6 Februari jl. in de Stadsschouwburg te Djakarta onze wakkere toneelgroep weer eens op de planken. Diverse onvoorziene omstandigheden waren hiervan de oorzaak geweest, doch het ligt niet in het bestek van deze regelen om hierop een toelichting te geven. Wij zijn ervan overtuigd, dat leider Antonissen zelf niets liever zou willen dan 2 à 3 maal per jaar iets te brengen.

Het is voor hem ditmaal ook een erg moeilijke taak geweest. Mutaties onder de spelers wegens vertrek van 2 goede krachten met EV, hetgeen een gevolg was van het uitstellen der uitvoeringen, waren oorzaak dat de leider zelf moest invallen en nochtans de regie moest blijven voeren.

Dat Antonissen er toch in is geslaagd dit moeilijke stuk op deze wijze te brengen en de toneelliefhebbers en kenners een interessante en amusante avond te bezorgen is op zichzelf al een compliment waard.

Het is voor een amateur-recensent heel moeilijk een oordeel over dit stuk te geven, vooral als men niet weet wanneer het geschreven is, tot welke geestesrichting de schrijver behoort of heeft behoord en wat hij met dit stuk bedoeld heeft. Het is „iets anders dan anders“, geen detective-verhaal, geen familietafereel, geen eeuwige driehoek, geen tendens-stuk. De 3 bedrijven zijn niets anders dan 3 repetities op het toneel voor een stuk dat over een week moet spelen. Dat Antonissen dat heeft aangedurfd met vrij onervaren krachten en een zeer kleine oude kern, is een 2de compliment aan zijn adres.

Men moet dit stuk trachten te zien als een satire op de wereld van beroepstoneelspelers met al hun hebbelikheden en onhebbelikheden en vele menselijke fouten.

De dialoog is hier en daar behoorlijk gepeperd, hoewel men mag aannemen dat hier en daar wel wat geschrapt zal zijn. Een beroepsregisseur zal zich in dit opzicht veel kunnen permitteren, doch amateurs moeten veelal niet schromen het mes er flink in te zetten zonder het stuk te mutileren.

Nogmaals het is moeilijk een dergelijk stuk te beoordelen op zijn waarde. Er zijn voor de oppervlakkige toeschouwer ook enkele onlogische gedeelten, bijv. als de inspicieent en helper van de regisseur (als dusdanig gespeeld in het stuk) een roerende rede houdt tot de andere acteurs en actrices, nadat de regisseur in het donker een doodsmak heeft gemaakt. En als daarna de regis-

seur, zwaar in de lappen, weer tevoorschijn komt en zich weer met het zaakje gaat bemoeien, is de houding van de inspicieent totaal omgeslagen. Hiermede komt men dan tot de conclusie dat de hypersentimentele woorden van daarnet van de inspicieent niets anders dan vals pathos zijn geweest.

Dit kan door de schrijver dan ook bedoeld zijn als een van de sterkste facetten van zijn satire. Genoege tot zover over het stuk zelve, waarvan de opzet en inhoud niet iedereen zal kunnen bekoren.

Over de K.P.M.-actrices en acteurs het volgende, waarbij zij aangestipt dat leider Antonissen, evenals hij dit voor de eerdere stukken heeft gedaan, zijn types voor de diverse rollen zeer juist weet te kiezen!

Tatie Niederer als Maud Barron, een oudere toneelrot, was rustig en beheerst, min of meer het gedistingeerde element van de typen, welke de schrijver op het toneel bracht.

Wil de Mol als Daphne Wray is een oude bekende en heeft alles mee. Zij heeft een duidelijke dictie en gaf van haar rol als artiste, opgegroeid uit de volksklasse, een dankbare uitbeelding.

Anneke Harinck moest als Avis Clare een schuchtere nieuweling in de toneelwereld uitbeelden. Zij hoefde hiervoor niet veel te spelen; zij was min of meer zichzelf.

Tanja Bakker heeft vermoedelijk reeds ervaring op de planken; zij bewoog zich makkelijk, heeft een duidelijke en prettige stem en vertolkte haar nogal moeilijke rol, waar haar eigen huwelijksperikelen als Sandra Layton door heen geweven waren, op zeer verdienstelijke wijze.

Zeer veel lof komt toe aan Miep van Os, als Jezebel Berrington, de autrice van het stuk dat gerepeteerd wordt en die als ongewenste dwarskijkster op de repetities verschijnt. Zij was uitnemend in deze moeilijke rol, waarin haar slifferende spreekwijze het tragi-komische accentueerde. Miep van Os is een grote aanwinst voor onze toneelkunstenaars.

De rol van de met-zich-zelf-ingenomen „jeune premier“ Jerry Winterton werd goed weergegeven door Jan Maas. Hier en daar nog wat stijfjes, o.a. in zijn liefdesverklaring aan Avis, maar ja, liefdescènes zijn nu eenmaal de moeilijkste om te spelen.

Nico de Mol had het ook niet makkelijk in de verpersoonlijking van Norwood Beverly en als tegenspeler van Sandra. Deze rol lag hem overigens niet.

Een zeer goede uitbeelding van George Smith als de onverstoorbare, lakonieke en nuchtere „old hand“ en manusje van alles in het theater gaf Piet van der Molen als toneelknecht.

Het zenuwachtige gewillige hulpje Jimmy Mauners was voor Fred Bonsen, die van dit niemandalletje alles maakte wat er van te maken viel.

Een zware taak als Jackson Harley had Wout Bakker, die als inspicieent en 2de man van de regisseur Harry Blacker een sterke tegenspeler was. Dat hij zich, mede dank zij zijn krachtig spel en dito stem, niet liet overspelen door Chris Antonissen, is het beste compliment dat wij hem kunnen geven.

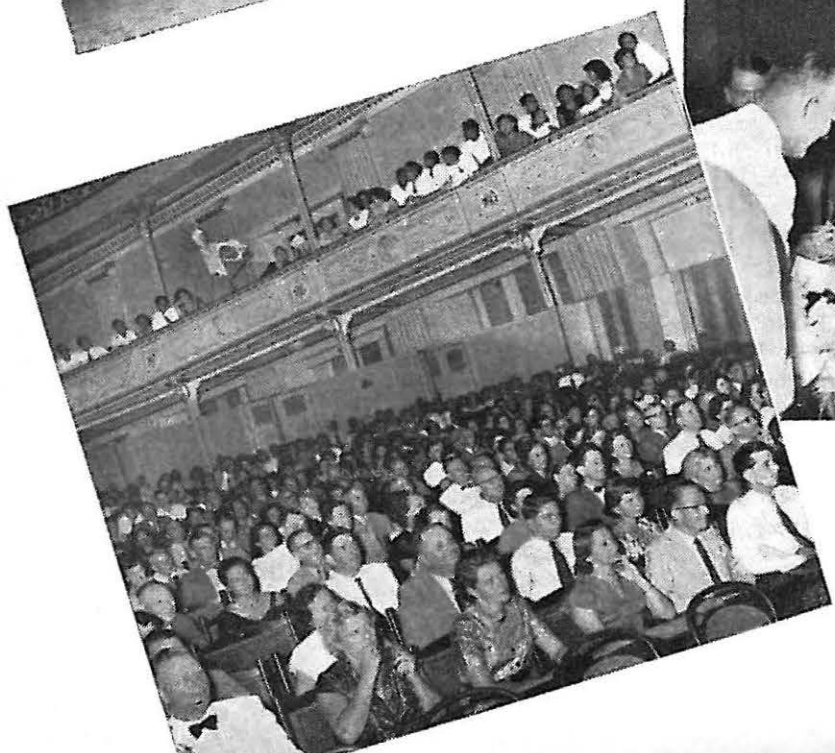
Last but not least Chris Antonissen, die inderdaad als regisseur vóór, en op het toneel als Harry Blacker de zwaarste opgave van allen had. Wij kennen zijn capaciteiten als leider, regisseur en speler welke thans met dit stuk nog eens extra zijn geopenbaard. Hoewel de rol van Harry Blacker een dynamische persoonlijkheid als gevreesde regisseur en gevoelig artist moet uitbeelden, moet hij er echter voor waken niet te veel te chargeren en te domineren, waardoor in feite alle bedrijven praktisch geheel door hem werden beheerst. De opening van het stuk, waarbij het doek tot ca. 1 meter van de grond wordt opgetrokken en zich daarachter een kleine dialoog ontpant tussen regisseur en toneelknecht, waarna regisseur onder het doek doorduikt en zich plotseling geconfronteerd ziet met een zaal vol mensen, is zeer origineel. Deze scène is tevens door de schrijver handig in elkaar gezet om het publiek te laten uiteenzetten wat er op de planken gaat gebeuren. In deze monoloog had o.i. veel kunnen worden geschrapt, temeer omdat de regisseur het verdere spel toch al zou moeten domineren.

Al met al, „Die Rijke Reeders“ hebben het 'm maar weer gelapt en daardoor de dank van alle KPM-ers en gasten.

Laten we hopen tot zeer spoedig ziens!

Toneelliefhebber.

Op 5 en 6 Februari jl. brachten „Die Rijke Reeders“ o. l. v.
 Chris Antonissen in de Stadsschouwburg te Djakarta:
 „Maandag a.s.....“ (foto's: Studio Tong & Tim.)

Opening „Rating-Club” te Pladju.

B.P.M. bouwde tehuis voor zeevarenden.

Aan een sinds lang gevoelde behoefte tot het bieden van ontspanning aan opvarenden gedurende hun verblijf aan de wal terplaatse, werd 28 Januari 1955 voldaan, door de officiële en feestelijke opening van de „Rating-Club Pladju”.

Vele genodigden en belanghebbenden waren aanwezig toen de B.P.M. Vertegenwoordiger Sumatra, Ir K. E. Pomes, zijn openingsrede hield. Hierin memoreerde hij dat het reeds in 1938 in de bedoeling had gelegen een dergelijk „tehuis” voor zeevarenden te bouwen, doch de wereldoorlog en de moeilijke omstandigheden daarna, waren er de oorzaak van dat pas medio 1954 met de bouw van de Rating-Club kon worden begonnen.

De heer Pomes sprak de hoop uit dat het gezellige interieur en de gelegenheid tot ontspanning (biljart, tafeltennis, leestafel met lectuur in diverse talen, radio, een drankje en lekker eten) de bezoekers er toe zal brengen zelf een prettige sfeer te scheppen. Door het overhandigen van de sleutel van het gebouw aan de heer J. C. Winter, voorzitter van het Werkcomité, werd hiermede de „Rating-Club Pladju” officieel als geopend verklaard.

Als vertegenwoordiger van het Toezichthoudend Comité en tevens namens de kerken, sprak hierna ds. F. Salverda een woord van welkom tot de zeevarenden en zegde hij alle hulp toe, die nodig mocht blijken te zijn. Tevens dankte hij de N.V. de Bataafsche Petroleum Maatschappij voor het tot stand komen van deze unieke gelegenheid tot ontspanning.

Vele bloemstukken gaven blijk van de belangstelling van de diverse Scheepvaart Maatschappijen.

Na een gezellig samenzijn en een dronk uitgebracht te hebben op het welzijn van de „Rating-Club” lieten de „walmensen” het terrein over aan de „zeelieden”.

Vliegtocht voor 15 kilo

Een heus K.L.M.-toestel, een Convair met een bemanning van acht koppen, heeft een reis gemaakt van Londen naar Teheran zonder passagiers en met als enige vracht een pakje dat..... 15 kilo woog. Het gewicht hiervan schuilde niet zozeer in kilo's als wel in politieke betekenis. Het pakje behelsde namelijk de documenten van de nieuwe overeenkomst tussen de regering van Iran en het olieconsortium van Abadan.

De bovenste foto toont u de achterzijde van het club-gebouw, gelegen aan de Palembang-rivier. Op de onderste foto ziet u de gezellig ingerichte bar.

Koude oorlog

Er heeft een koude oorlog gewoed in het dorpje Heeten bij Deventer. Daar ontstond een conflict tussen 'n slager en 'n opkoper van oud ijzer. De opkoper haalde een partij roest weg, die de slager hem had aangeboden. Volgens de slager nam de opkoper echter ook een ijzeren plaat mee, die niet tot dit partijtje roest behoorde. De koopman zei, dat hij van niets wist en daarop nodigde de slager hem vriendelijk uit eens nader over deze kwestie te komen praten. Opgewekt betrad de opkoper de slagerij en de slager deed een deur voor hem open. „Hier moet

u binnen gaan”, zei de man des vleses. De andere gehoorzaamde argeloos en het volgende ogenblik viel de deur vande koelcel achter hem dicht.

Toen de slager aannam, dat het geheugen van de opkoper na enige tijd voldoende zou zijn opgefrist schoof hij de grendel weg en informeerde eens naar de stemming van zijn gevangene. Deze bleek onmiddellijk bereid de schade van de ijzeren plaat te betalen en nadat hij dit had gedaan liet de slager hem gaan.

Thans echter is de opkoper naar de politie gelopen en hij stelt alles in het werk om de slager ook in een cel te krijgen, een met stevige tralies.

Artist . . .

Die jongens van het Hoofdkantoor zijn toch wel een tikkeltje anders. Zelf zeggen ze dat het komt doordat ze zo „dicht bij het vuur” zitten. Niettegenstaande hun bevoorrechte positie praten ze echter gewoon met iedereen en blijven in alle opzichten zéér bescheiden. Dat vinden ze tenminste zelf. Wij, van Priok, denken er anders over, maar men zal ons er nooit over horen. Wij kijken wel uit!

U begrijpt natuurlijk wel, dat het voor een buitenstaander niet meevalt in een dergelijk select gezelschap binnen te dringen. Wij met onze opdringerige aard en onze plank voor ons hoofd zijn er echter in geslaagd en worden, alhoewel in den beginne nogal stroefjes, nu toch door die jongens geaccepteerd. En dat vinden wij fijn, want klein mannetje dat wij zijn, wij vinden het nu eenmaal geweldig om maar zo doodgewoon die jongens bij hun voornaam te noemen. Daar groeien wij in en wij wilden wel dat onze familie ons zo eens kon zien en horen.

Maar eigenlijk wilden wij u iets ver-

tellen over de verre gaande bescheidenheid van die Hoofdkantoorjongens. Neem nou Dinges b.v. Een aardige jongen, waar geen cent kwaad bij zit en die altijd voor het een en ander te porren is.

Zo fungeerde hij bij de laatste voorstellingen van „Die Rycke Reeders” ook als souffleur, waar hij uitermate geschikt voor is, omdat hij iets met laadkisten te doen heeft, waar ook veel bij gepraat moet worden.

Nu behoef je je op dat baantje van souffleur heus niet blind te staren. Je wordt er niet eens voor betaald (amateurs) en in het gunstigste geval zit je de gehele avond stof te kauwen, dat door de voeten der kunstenaars wordt opgeworpen. Daartegenover staat echter, dat je als souffleur niet geverfd hoeft te worden en niet als een idioot het gehele Logeergebouw hoeft af te sporten om tenminste met een beetje dragelijk costuum op het toneel te kunnen verschijnen. Met een gewoon hemd en een gewone broek is zo'n souffleur het ventje. Dat denkt u en dat dachten wij ook. Maar toen we na de voorstelling naar huis gingen, konden wij in ons Matador-busje onze voeten toch echt wel niet kwijt, omdat nagenoeg alle

bodemruimte in beslag werd genomen door een joekel van een koffer. Natuurlijk was dat ding van niemand, logisch, dus werd de koffer onder ademloze stilte geopend.

Enfin en laat er nu een complete garderobe van onze souffleur inzitten. Het stond zo kaaltjes om als lid van een toneelgezelschap zonder iets naar de Schouwburg te komen.

Over bescheidenheid gesproken.....!

Nicolas.

van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN.

Per vliegtuig:

H.J. Nieuwenkamp	hfd. empl.	22/1	ex GSV (naar Naut. dienst/Tg. Priok)
K.S. Eckardt	hfd. wtk.	30/1	ex RV
D. van Santen	gezagv.	4/2	ex RV
L.R. Kreeuseler	2de wtk.	5/2	ex RV
C.P. v.d. Mije	1e stm.	5/2	ex RV
S.H. Gerritsen	gezagv.	7/2	ex RV
M.J.P. Hahijary	2de stm.	8/2	ex RV/SV
G.E. Bod	2de stm.	12/2	ex RV/SV
W. Vader Mzn.	gezagv.	21/2	ex RV
W. Th. Swart	gezagv.	23/2	ex RV

R. Weyhenke en gezin	empl.	EV (ex PZ/WP/HK)
H. Oterdooom en gezin	empl.	EV (ex ag. Makassar)
B.P. Berrevoets en gezin	empl.	EV (ex Ink. & Mag. dienst/Tg. Priok)
T. Velthuisen en gezin	empl.	EV (ex ag. Surabaia)
J. Grin en gezin	empl.	EV (ex ag. Singkawang)
W.A.A. Voeten en gezin	empl.	EV (ex afd. CD/Tg. Priok)
J.L. Driessen		EV/OP (ex ag. S'pore)
H.J. Kuyp en gezin	2de stm.	RV/SV
H. Samson en echtg.	3de stm.	RV/SV
Mevr. F.J.J. den Arend-v.d. Endt en kind	gezin 2de wtk.	

Per ms. „Houtman” ddo. 25/1:

D. Hartman	hfd. wtk.	ex RV
P. de Frenne	2de wtk.	ex RV

Een goede reis en behouden aankomst!

Per ms. „Willem Ruys” dd. 24/2:

P.M. Micka	adj. chef	ex EV (naar afd. VRV/HK)
H.J. Th. Albersen en echtg.	empl.	ex EV (naar Ink. & Mag. dienst/Tg. Priok)
Mevr. L.M. Ferkrans-ten Haaf en kinderen	gezin empl.	
Mevr. F.K. Haaze-Brodehl en kinderen	gezin 1e stm.	
Mevr. F.A. van Beurden-Noordhoek Hegt	echt. 2de stm.	
Mevr. J.A. Bruyn-Hogerbrug	echt. 3de stm.	

Welkom!

VERTROKKEN.

Per vliegtuig:

Renee Tency Wattimena	4de wtk.	26/1	RV/SV
Th. v.d. Voort	gezagv.	1/2	RV
K. Winters	3de wtk.	9/2	RV
C. van Verseveld	3de wtk.	9/2	RV/SV
E.W. Esser	1e stm.	9/2	RV
H. Bosch	gezagv.	11/2	RV
H. Schellart	gezagv.	11/2	RV
H.J. van Dijk	gezagv.	22/2	RV
J.G. Brunings	3de stm.	23/2	RV/SV
L.A.G. Schickendantz	3de stm.	23/2	RV/SV
J.J.C. Jansen	1e stm.	24/2	ZV
B. de Groot	empl.	25/2	EV
J.A. v.d. Broek Humphrey	gezagv.	25/2	RV

Per ms. „Johan van Oldenbarneveldt” ddo. 31/1:

P.H. Wilderink en gezin	empl.	EV (ex ag. Surabaia)
-------------------------	-------	----------------------

Per ms. „Oranje” ddo. 3/2:

D. Iken	Pres. Direct.	EV/OP
E.H.B. Houtkoop	adj. chef	EV (ex ag. Medan)
J. Ch. van Deventer en gezin	arts/hfd. empl.	EV (ex Unie-kamp./Tg. Priok)

NIEUW AANGENOMEN:

O.L. de Sera	kv. 3de wtk.	aangek. per ms. „Houtman” ddo. 25/1
J. van Zeumeren	kv. 3de wtk.	id.
C.P. Bakker	5de wtk.	id.
P. Hoff	5de wtk.	id.
J.N. van Wengerden	11 wtk.	id.
T. van der Linde	11 wtk.	id.
B.J.F. Overbeek	11 wtk.	id.
M. Verwoest	11 wtk.	id.
J.J. Bouma	11 wtk.	id.
L. Potappel	11 wtk.	id.
J.W. Slats	11 wtk.	id.
D. Horning	11 wtk.	id.
P. Westerhuis	11 wtk.	id.
M.D. Treurniet	11 wtk.	id.
E.T. Lemette	11 wtk.	id.
W.H. Mulder	11 wtk.	id.
A. Terpstra	11 wtk.	id.
S. Merkus	11 wtk.	id.
F.J. Haan	11 wtk.	id.
J.W.A. Matthyssen	11 wtk.	id.
A.P. Hilling	11 wtk.	id.
A. Jager	11 wtk.	id.
I. Mannot	11 wtk.	id.
B. van Riessen	11 wtk.	id.
H.L. Ph. Stibbe	11 wtk.	id.
F.W. Döhne	11 wtk.	id.
M. Dulfers	kv. 3de wtk.	aangek. per vliegtuig 25/1
E.W.E. Meyer	loc. empl.	aangek. ddo. 1/2; naar afd. Claims/HK
A. Kwik	kv. 3de wtk.	aangek. per vliegtuig 8/2
N.E.J. de Smit	4de stm.	aangek. per vliegtuig 8/2

Welkom bij onze maatschappij!

MUTATIES:

L.G. Romswinkel	adj. chef	ddo. 27/1 van afd. VZ/HK naar ag. Medan
A.V. Korompis	loc. empl.	ddo. 1/2 ontslag op verzoek (ex ag. Tg. Priok)
J. Boom	empl.	ddo. 5/2 van ag. Tg. Priok naar afd. VZ/HK
G.A. de Beer	empl.	ddo. 16/2 van ag. Tg. Priok naar ag. Pangkal Pinang als agent
L.A. Gabriëlse	empl.	ddo. 12/2 van afd. Passage/HK naar ag. Pangkal Pinang
F.A. Schouten	loc. empl.	ddo. 12/2 ontslag op verzoek (ex afd. CM3/HK)

Raden Soemardjo werd op 2 Februari 1896 te Mantri-Anom (Bandjarnegara) geboren en trad op 18 Januari 1923 als klerk in dienst van onze maatschappij bij de afd. Inkomende Lading te Tg. Perak. Toen de Japanners in 1942 Indonesië binnenvielen, was de heer R. Soemardjo nog steeds te Tg. Perak werkzaam in de rang van hoofdklerk II. Eerst in April 1949 keerde hij naar de KPM terug en werd wederom tewerkgesteld te Tg. Perak als maandgelder, in welke functie hij tot op heden nog steeds werkzaam is.

R. Soemardjo
maandgelder — Surabaia
25 jaar
1 Maart 1955

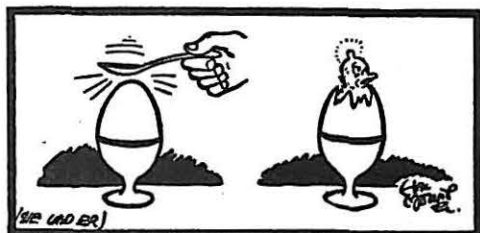
Padoe
djurumudie — perw. Makassar
25 tahun
4 Maret 1955
(tidak ada gambar)

Padu dilahirkan dalam tahun 1911 di Takalar (Sulawesi Selatan) dan pada tanggal 4 Maret 1930 ia masuk bekerdja dalam dinas Perusahaan kami di Makassar sebagai djurumudie.

Hingga kini ia masih bekerdja dalam pangkat ini, dengan sangat memuaskan bagi Kepala² bagiannya.

L. P. Tompodung
hoofdklerk II — afd. Clv.dienst
25 jaar
5 Maart 1955
(geén foto beschikbaar)

Geboren op 30 Augustus 1906 te Pitjoean (Amoerang-Minahassa), trad Laurens Piet Tompodung op 5 Maart 1930 als leerling-proviandklerk in KPM-dienst en werd spoedig daarna reeds tot proviandklerk bevorderd. Op 1 Februari 1949 werd de heer Tompodung, op eigen verzoek, aan de wal geplaatst en werd tewerkgesteld bij de afd. CD in de rang van hoofdklerk II. Tot op heden is hij in deze functie nog steeds bij de afd. CD werkzaam.

Arnout Johannes Jan de Feijter werd op 18 Juli 1911 te Terneuzen geboren, doorliep de 3j. HBS en behaalde daarna het diploma voor 3de stuurman GHV. Op 11 Maart 1930 trad hij als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij. Na achtereenvolgens zijn 2de en 1e rang te hebben behaald, werd hij op 1 April 1937 tot 3de stuurman bevorderd. Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië is de heer De Feijter blijven doorvaren, o.a. op de „Straat Soenda” de „Generaal van Swieten”, de „Toba”, de „Valentijn” en op de „Generaal van der Heyden”.

A. J. J. de Feijter
gezagvoerder
25 jaar
11 Maart 1955

Op 14 April 1943 vond in de haven van Bombay een enorme munitie-ontploffing plaats, waarbij zeer vele slachtoffers te betreuren waren. Ook ging o.a. de „Generaal van der Heyden” hierbij verloren. Een aantal KPM-ers heeft zich bij deze ramp op bijzondere wijze onderscheiden: één van hen was de 3de stn. A. J. J. de Feijter, die voor zijn bijzondere hulpverlening door Hare Majesteit de Koningin werd begiftigd met het Kruis van Verdienste. Uit de motieven welke tot deze decoratie hebben geleid, lezen wij o.a.:

„Als tweede stuurman van het s.s. „Generaal van der Heyden”, tijdens de zeer ernstige ontploffingen en de daarop volgende felle branden in het Victoria Dock te Bombay op den 14den April 1943, moedig en menslievend opgetreden bij de redding van gewonden, ondanks de, als gevolg van rondvliegende munitie en de groote hitte veroorzaakte, moeilijke en gevaarvolle omstandigheden”.

Op 1 Januari 1946 en op 1 Januari 1950 werd de heer De Feijter resp. bevorderd tot 2de- en 1e stuurman, om op 1 Juli 1954 tot gezagvoerder te worden benoemd.

M. v.d. Noort
gezagvoerder
25 jaar
13 Maart 1955
(geén foto beschikbaar)

Marinus van den Noort, geboren op 4 October 1909 te Deventer, doorliep eerst de HBS en daarna de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam. Op 13 Maart 1930 trad hij als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij. In Maart 1934 behaalde hij te Djakarta zijn 2de rang voor stuurman GHV en werd op 1 October 1937 tot 3de stuurman bevorderd. In Mei 1938 behaalde hij, eveneens te Djakarta

zijn 1e rang. Gedurende de laatste wereldoorlog is de heer Van den Noort blijven doorvaren, o.a. op de „Generaal Michiels”, de „Toba”, de „Generaal van Swieten”, de „Valentijn” en op de „Tosari”. Op 1 Januari 1946 werd hij tot 2de stuurman bevorderd, om op 1 Juli 1950 tot 1e stuurman te worden benoemd. Zijn benoeming tot gezagvoerder kwam af op 1 Juli 1954.

*

Willem van der Meer werd op 4 Mei 1908 in het toenmalige Buitenzorg geboren, behaalde zijn diploma voor 3de stuurman GHV en trad op 27 Maart 1930 als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij. Na in 1934 zijn tweede en in 1937 zijn eerste rang voor stuurman te hebben gehaald, ging hij in 1942 in de rang van employé over naar de waldienst en werd geplaatst bij de Nautische dienst te Tg. Priok. Na 3 maanden in deze functie werkzaam te zijn geweest, vielen de Japanners Indonesië binnen en de heer Van der Meer werd geïnterneerd. Na Japans' capitulatie kwam hij bij de Nautische dienst te Tg. Priok terug, om daarna een paar maanden met verlof naar Europa te vertrekken. Na ommekomst van dit verlof werd hij wederom bij de N.D. geplaatst, om op 1 Januari 1948 overgeplaatst te worden naar de Surveydienst te Tg. Priok, alwaar hij tot October van het vorige jaar werkzaam bleef. Daarna vertrok hij wederom met verlof naar Europa, van welk verlof hij tot op het ogenblik waarop wij dit schrijven, nog niet is teruggekeerd.

W. van der Meer
hoofdemployé
25 jaar
27 Maart 1955

Wantrouwen

Voor een kleine boerderij in het Verre Westen van de Ver. Staten van Amerika houdt een luxe auto stil. Er stapt een jongeman uit, die de oude „farmer” hartelijk omhelst.

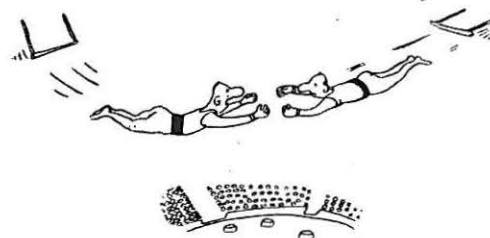
„Vader!” roept hij uit. „Ik ben het, Clark, uw zoon! U herkent mij toch wel? Tien jaar geleden heeft u mij naar de stad gezonden om een fles whisky te halen. Weet u nog wel? U ziet, ik ben toen weg gegaan en in die tussentijd heb ik succes gehad. Die auto is van mij!”

De vader neemt zijn zoon op en vraagt achterdochtig: „Maar waar heb je die fles whisky gelaten?”

Speelgoed

De jonge moeder bekeek het stukje speelgoed, dat de verkoper haar liet zien, met grote aandacht. Tenslotte zei ze aarzeland: „Is het niet een beetje te ingewikkeld voor een klein kind?”

„Oh nee, mevrouw,” antwoordde de verkoper, „het is paedagogisch volkomen verantwoord en geeft een uitstekend beeld van onze tijd. Hoe hij de stukken ook in elkaar zet, het is altijd verkeerd.”

„Maar ik dacht.....!”

Het credo van een schrijver

John Steinbeck, de schrijver van vele boeken, o.a. van „The Grapes of Wrath” waarin hij de misstanden onder de vruchtenplukkers in Californië aan de kaak heeft gesteld, heeft kort geleden een nieuw boek geschreven: „East of Eden”, dat door Viking in de U.S.A. werd uitgegeven.

In dit boek komt de levensfilosofie van de schrijver uit het volgende citaat duidelijk naar voren.

„In de wereld voltrekken zich op het ogenblik ontzaglijke veranderingen, waarbij krachten aan het werk zijn, die de toekomst een vorm zullen geven welke wij nog niet kunnen bevroeden. In onze tijd zijn massa- en collectieve productiemethoden in onze economie, in onze politiek en zelfs in onze godsdienst binnengedrongen, zodat sommige naties het begrip „collectief” in de plaats hebben gesteld van het Godsbegrip. Dit is in onze tijd het grote gevaar. In zulk een critieke periode schijnt het mij goed toe me zelf af te vragen: „Wat is mijn geloof? Waar moet ik voor, en waar tegen strijden?”

Dit is mijn geloof: dat de vrije, onderzoekende geest van het individu het meest waardevolle ding ter wereld is. En hiervoor zou ik willen vechten: de vrijheid van de geest om elke richting te kiezen, die hij wenst, zonder enige gedwongen leiding. En hiertegen zou ik willen vechten: elke gedachte, godsdienst of regering, die het individu in zijn geestelijke uitingen aan banden legt of vernietigt. Ik kan mij begrijpen waarom een bepaald systeem dat gebouwd is volgens een zeker patroon, er naar streeft de vrije geest te vernietigen, omdat deze geest juist datgene is, dat door zijn onderzoeken der dingen in staat is het systeem te vernietigen. Dit alles begrijp ik, en ik haat het en ik zal er tegen vechten om juist dat ene vermogen te behouden, dat ons doet verschillen van de oncreatieve dieren. Wanneer dit glorievolle vermogen gedood kan worden, zijn wij verloren”.

(uit: „Wereldspiegel”)

Romantiek om Leilie

Kent u nog het ontroerende verhaal van de Parijse liedjeszanger Julien Gérard, dat enkele maanden geleden wat zoete romantiek bracht in de doorgaans nuchtere stroom van persberichten? Die Julien dan vertelde aan zijn publiek, dat zijn verloofde, een Nederlands meisje, van hem was weggelopen zonder haar adres achter te laten en dat hij nu een lied zong voor haar — „Leilie” — om op die manier weer met haar in contact te komen. Het lieve liedje werd op aethergolven de wereld ingedragen, maar Leilie verscheen niet. Achteraf bezien kon dit ook moeilijk

In memoriam

Op 15 Januari jl. overleed te Surabaia in de leeftijd van 53 jaar een van de oudste geëmployeerden van onze maatschappij, de heer

Willem Eliza Latuperissa

in leven beambte bij de Afdeling Equipage te Surabaia.

Geboren te Ambon op 21 Juli 1901 kwam de heer Latuperissa op 13 Juni 1917 in dienst als ladingklerk op de K.P.M.-vloot.

Op 19 Mei 1926 werd hij aan de wal geplaatst op de Afdeling Equipage, alwaar hij meer dan 28 jaar zijn werkzaamheden heeft verricht. Sedert 6 Juli 1953 trad hij op als Chef van het Plaatsingskantoor van de Afdeling Equipage te Tandjong Perak.

Onder grote belangstelling werd hij op 16 Januari jl. op de begraafplaats Kembang Kuning ter aarde besteld.

Namens de Maatschappij sprak de Chef van de Afdeling Equipage, de heer Van Noordenne, woorden van afscheid en troost.

Wij verliezen in de heer Latuperissa een sympathiek en zeer plichtsgetrouwe medewerker.

*

In het Ziekenhuis Petamburan te Djakarta overleed op 16 Januari jl. in de ouderdom van 51 jaar de heer

Jan Baldus de Queljoe

in leven hoofdklerk van de Afdeling Personele Zaken op het Hoofdkantoor van onze maatschappij.

De heer De Queljoe werd op 22 Mei 1903 te Ambon geboren en trad op 4 September 1928 als leerling-ladingklerk in dienst van de K.P.M. In Juli 1929 werd hij tot ladingklerk bevorderd en werd op 1 Maart 1947 op eigen verzoek aan de wal geplaatst bij de Afdeling Personele Zaken van het Hoofdkantoor. Op 1 Juli 1952 werd hij tot hoofdklerk bevorderd.

De begrafenis vond onder zeer grote belangstelling op Maandag 17 Januari jl. op de begraafplaats Menteng Pulo te Djakarta plaats.

Namens onze maatschappij waren op de begraafplaats aanwezig de heren R. P. Disse en L. J. Bos van de Afd. P.Z. Laatstgenoemde richtte zich met een persoonlijk woord tot de ontslapene.

Het heengaan van de heer De Queljoe is voor zijn gezin een zware slag; gaarne wensen wij op deze plaats zijn echtgenote en zijn kinderen de kracht en de berusting toe om dit onherstelbare verlies te dragen.

*

Van ons Amsterdam-kantoor ontvingen wij bericht, dat op 11 Januari jl. in de ouderdom van 84 jaar te Rotterdam is overleden de heer

P. J. de Puy

in leven gepensionneerd hoofdwerktuigkundige van onze maatschappij.

*

Op 1 Februari jl. is in de ouderdom van 53 jaar te Oegstgeest overleden de heer

W. Cornelisse

in leven gepensionneerd hoofd-employé van onze maatschappij.

Zij rusten in vrede.

anders, want..... het hele verhaal was verzonnen tot meerdere eer en bekendheid van Julien Gérard.

Het liedje sloeg echter zodanig in, dat de „uitvinders” ervan besloten de legende in werkelijkheid om te toveren. Zij stuurden een afgevaardigde — de componist van het liedje — naar Nederland met de opdracht daar een meisje te zoeken, dat als „Leilie” zou kunnen fungeren. Tenslotte viel de keus op de 21-jarige Roosje Cordang, de knappe dochter van een edelsmid te

’s-Hertogenbosch, die nog nooit op het toneel had gestaan maar die doodgewoon haar kansje waagde.

Roosje — neen Leilie want om die naam was het immers begonnen — reisde naar Parijs en daar werd zij geëngageerd voor een internationale operette, die onder de titel „Leilie” in Maart a.s. zal beginnen in het Théâtre des Champs Elysées.

En zo komt er toch nog een vleugje romantiek aan het bedenksel, dat „Leilie” heet.

Wij namen afscheid van:

Ir. R. Haverschmidt

Zo er een figuur is, op wie we thans de zoeklichten der publiciteit moeten richten, dan is het wel die van Ir. R. Haverschmidt. Immers zijn afscheid als Administrateur van de Steenkolen Maatschappij „Parapattan” valt samen met de door hem bereikte pensioengerechtigde leeftijd voor werkers onder de grond.

Wij weten dat, zo er iemand is die deze publiciteit schuwt, het wel deze bekwame en bescheiden man zelf is.

De reden waarom wij het dan toch wagen ons zoeklicht op ir. R. Haverschmidt te richten, moet in de eerste plaats worden gezocht in de omstandigheid dat elk scheiden in zekere zin weer een begin betekent. In dit geval spreken wij de hoop uit van dit begin heel wat goeds te verwachten.

Ir. R. Haverschmidt is niet slechts een bekwaam mijnbouwkundig ingenieur, maar hij vat zijn taak op dit speciale terrein ruim op. Hij beperkt zich niet tot het technische doel, maar heeft ook oog voor de economische en sociale kanten.

Tussen deze drukke werkzaamheden door vindt hij nog tijd voor tal van technische publicaties en handleidingen die getuigen van een grondige kennis van zijn onderwerp.

Het vermogen tot organiseren zit hem als het ware in het bloed, getuige hetgeen verricht is te Berau, maar ook is hij een baanbreker voor de moderne organisatie-leer.

Verder zien wij in ir. Haverschmidt een voorvechter van de jonge en veel besproken loot aan de stam der efficiëntie, de *menselijke betrekkingen*.

Haverschmidt behoort tot de helaas nog zo schaarse leiders, die door een zo ruim mogelijke delegatie van bevoegdheden, de maarschalkstaf zonder overbelasting wist te voeren, goede medewerkers opleidt en mede daardoor een uitstekende corpsgeest bereikt.

In het bestek van dit afscheidswoord willen wij nog het volgende memoreren: indiensttreding September 1934 — en tot begin 1936 in de mijnen in Limburg tewerkgesteld. Vanaf Februari 1936 te Teluk Bajur (Berau) tot en met de dag van heden toe. De hoge Koninklijke onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje Nassau werd hem in April 1951 verleend.

De persoonlijke eigenschappen, die deze stuwende motorische figuur tot grote prestaties in staat hebben gesteld,

Onze maandelijkse foto-prijsvraag

Hiernaast staat de oplossing van de foto-puzzel, welke stond afgebeeld in het Januari-nummer van ons blad: de treden van een trap (in dit geval waren het de trap-treden in het K.P.M.-flatgebouw te Kebajoran). Na loting werden de Rp. 15,- gewonnen door H. Doornik — employé PZ/WP/HK.

*

Watisdatnouweer? Bekijkt u nevenstaande foto eens rustig en stuur daarna uw oplossing in aan: de Redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta. In de linker-bovenhoek van de envelop zet u: foto-puzzel. Uiterste datum van inzending: 20 April a.s.!

drijven hem thans tot het verlaten van een post, waarin hij onder de moeilijkste omstandigheden hoogst verdienstelijke arbeid heeft verricht.

Ik moge eindigen met hulde te brengen en dank te zeggen voor hetgeen hij voor het algemeen en in het bijzonder voor veler persoonlijke belangen heeft verricht en ook voor de uitermate prettige verhouding, die de samenwerking met hem steeds heeft gekenmerkt.

Moge gezondheid en levensvreugd hem en zijn gezin vergezellen op de weg die verder nog moet worden afgelegd.

C.A. de Roy van Z

„Niets te danken, Willemsen. Wil je dan nu even Vermeer laten komen?”

Archipel-vaart in het verleden

door
G. Knijpenga
XI.

De zeeroovers kregen zelfs soms versterking van Europese zijde. In 1827 werd de schoener „Latona” door de Portugese equipage afgelopen, waarbij de gezagvoerder Cook en de eigenaar W. Crozier werden vermoord. De equipage wist blijkbaar niets beters te doen dan het vaartuig naar Solok op te brengen, waar zij althans voorlopig veilig was.

Convooi-diensten werden eveneens verleend. Zo zagen wij in 1819 in het toenmalige Batavia een kanonneerboot aankomen, die de brik „Anna” in convooi had, geladen met specerijen en komende van Amboina. Dit was een incidenteel geval. In 1823 werd bekend gemaakt dat er van gouvernementswege zoveel mogelijk convooi zou worden verleend aan alle kusthandel (bedoeld werd toen nog alleen de Java-kust) drijvende vaartuigen. Zulk een convooi zou, al naar gelang de omstandigheden, bestaan uit een der koloniale vaartuigen en de nodige kruisprauwen.

Alleen in de Oostmoesson tweemaal per week (Maandag en Donderdag) voor alle schepen, om de Oost van Batavia en om de Oost en West van Soerabaia vertrekkend. Het convooi dat Oostwaarts van Batavia vertrekt zal met zonsopgang ter rede aldaar verzamelen in de nabijheid van het wachtschip en verder onder geleide van de aldaar gestationneerde kruisers en één der kruisprauwen Krawang, Pakkies en Indramajoe aandoen; op een dezer plaatsen zal die kruisprauw van Batavia door een van de Residentie Krawang vervangen worden en de koloniale kruiser door die, welke te Indramajoe gestationneerd is; voor zover echter geen kruisprauwen, of koloniale kruiser op die plaatsen aanwezig mochten zijn, bij de aankomst van het convooi zal hetzelfde doorgaan naar Tegal of tot zoverre als hetzelfde de kruisprauwen en koloniale vaartuigen tot de oostelijke Residentie behorende zal ontmoeten teneinde alsdan het convooi van die vaartuigen over te geven en weder naar Batavia terug te keren, tevens alle handeldrijvende plaatsen aandoen teneinde de vaartuigen die westwaarts tot Bantam moeten en zeilree liggen te convoyeren. De kusthandelaren, die van Bantam Oostwaarts moeten, zullen door een der aldaar gestationneerde kruisprauwen naar Batavia begeleid worden en verder van daar het voorgeschreven convooi genieten. Van Soerabaia wordt dezelfde regeling

Westwaarts voorgeschreven via Grisse, Toebang en Oostwaarts naar Soemenap, Bezoekie, Passaroelang etc.”

Of van deze convooidiensten veel gebruik werd gemaakt, menen wij te moeten betwijfelen. Rapporten dienaangaande hebben wij niet ontmoet. Wij stellen ons zo voor, dat als een schip zeilklaar was en de wind gunstig, de gezagvoerder het er maar op waagde en niet nog een paar dagen bleef liggen om op het convooi te wachten.

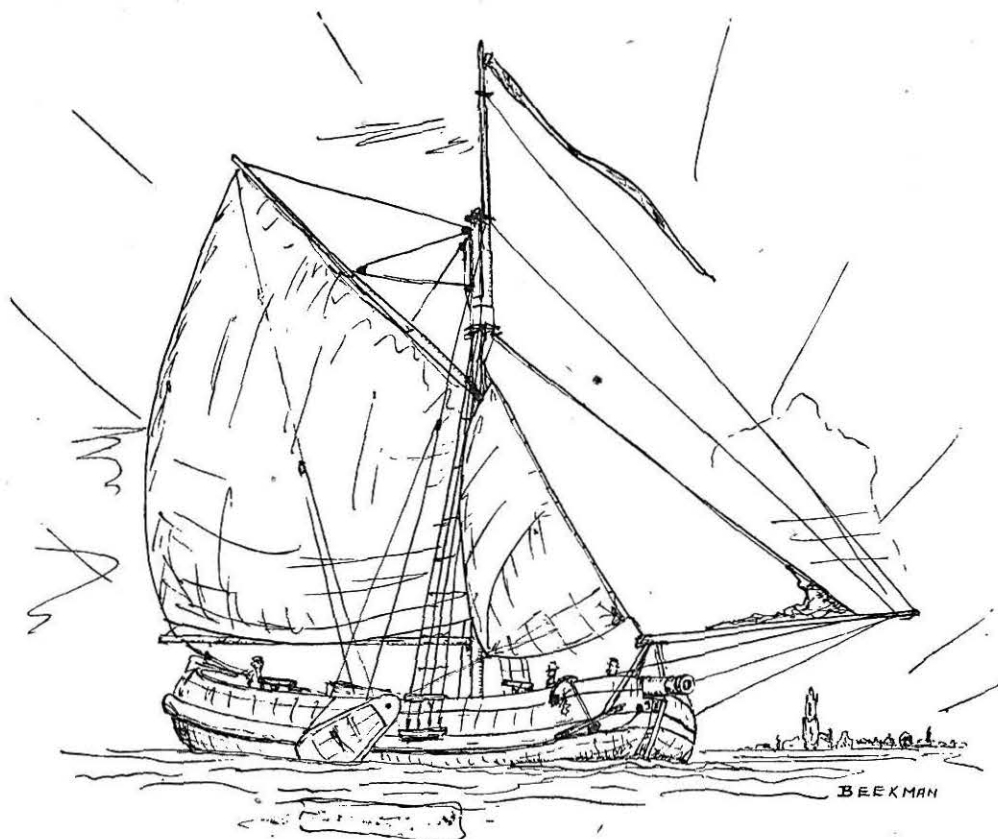
Ter aanmoediging en openlijke betuiging van tevredenheid, werd in 1829 te Japara een selamatan gegeven aan alle inheemse opvarenden van een kruisprauw. Ter hoogte van de hoek van Salaran waren zij slaags geweest met 3 wel-bewapende roversprauwen, waarvan zij er 1 hadden kunnen enteren en naar Japara opbrengen. Het veroverde vaartuig was voorzien van 1 groot en 3 kleinere stukken geschut alsmede van de nodige ammunitie. Van de 15 manschappen waren er 13 overboord gesprongen. In het bijzonder hadden zich hierbij de juragan Intje Tomik en 3 matrozen: Sina, Kamal en Kenang van de kruisprauwen onderscheiden.

Ook Majoor Radja Akel was het gelukt om in een gevecht een roofprauw, ter hoogte van Singkawang, met een welgemikt grondschoot, te laten zinken, waarbij 15 rovers omkwamen.

Kruisprauw 13 kwam er minder goed af. In de strijd kwamen de Resident van Sambas Van Grave en de ambtenaar Polletier om het leven.

Dat het de Regering ernst was met de strijd tegen de zeeroovers bleek wel dat indien niet voldoende vaartuigen beschikbaar waren in 1820 particuliere schepen daartoe werden ingehuurd om als kruisers in dienst gesteld te worden. Dit betrof de brik „Recovery” en de schoeners „Fatalgais”, „Moebarah” en de „Jonge Frederik”. Het scheen voor de betrokken eigenaren wel een voordelige transactie te zijn, te oordelen naar het feit, dat het jaar daarop de gezagvoerders van de „Experiment”, „Clara Elisabeth” en „Wilhelmina” zelf hun schepen voor dat doel kwamen aanbieden.

In 1823 werd overwogen dat het bezigen van gewapende stoomvaartuigen in deze gewesten „zeker van veel nut zouden zijn en voorgesteld werd om met drie zodanige vaartuigen een proef van derzelve doelmatigheid te nemen. Een plan en bestek van een in Europa door een kundig constructeur ontworpen kanonneer-chaloup en penicke werden aan de beoordeling van deskundigen onderworpen”.

Een kanonneerboot.

*Comentare met
H. J. van der Cammen, een Engelsch, H. J. van der Cammen
H. J. van der Cammen, een Engelsch, H. J. van der Cammen
Batavia den 5 April 1806
J. A. van Braam*

*Hier moet inrukken
derlyc is op geland als
Date 20 April
W. P. P. Roose*

DE EN GOUVERNEUR GENERAAL, en de RADEN van Indië; allen die
dezen Onzen openen brief zullen zien, ofte horen lezen, doen te weren:

Alzo heeft, om met de Bark *Maas* vanwaar een *Arabier Said Oesman Sigaff* aan Ons verzocht
door de op den 13 April 1806 van Batavia naar de plaats van bestemming te vertrekken
Batavia den 5 April 1806

groot, omtrent lasten, te mogen varen, van hier *Cheribon* naar *Soembawa*
ende Wy geen reden hebben gehad, om het zelve te weigeren: ZO IS 'T, dat Wy hem daar toe dezen Onzen openen
brief van geleide hebben verleend, verzoekende alle KONINGEN, VORSTENDE HEEREN, met welke de Bataafsche Republiek in
alliantie, verbond ofte vriendschap is, mitsgaders Hunne respectieve Onderdanen en subiecten; ordonneerende en bevelende alle
Gouverneurs, Commandeurs, ende voorts alle hoge en laage Officiëren, gelyk mede alle Soldaten en Matrosen, Burgers en
Ingezetenen, in dienste ofte onder het gebied van de Bataafsche Republiek en haare Oost-Indische Bezittingen staande, ende onder
Onze gehoorzaamheid bescheiden, voor dewelke dezelve zal mogen verschynen, ofte die hem zullen bejegenen ofte ontmoet-
ten, hem, met zyn voorschreeven *Bark* volk en ingeladene goederen, vry, onbe-
schadigd en ongemolesteert te laten passeeren en repasseeren, ende, des noods zynde, alle hulpe, faueur ende gunste te bewyzen;
doch word deze Pas verleend op alzulke restrictien en ordres, als op het stuk van de *wyre Vaart* successive zyn beraamt en vast-
gesteld, waar van den korten inhoud dezen is bygevoegt, tot narigt en opvolging van den toonder dezes.

Batavia in 't Kasteel, dezen

*20 April 1806
W. P. P. Roose*

Een zeebrief of scheepspas, afgegeven in 1806.

Aan de achterzijde staat geschreven: Overvoerd van hier:
thien picols plaatijzer, thien stuks Cassimeer, dertig damen, thien corgiers dunne lijnwanden, vier catjes gamber en eenige kleinigheden, nog
een pic. en zeventig catjes zigaretten.

Dato onnemeeld:
(wg. J.A. van Braam).

En verder:

De voorgemelde Arabier Said Oesman Sigaff is met dezelfde Bark, manschappen, ammunitie, goederen, lading enz. op den 13 Apr. alhier aan-
gekomen en vertrekt op zee zonder iets te lossen of te laden, naar de plaatsen zijner destinatie.

Cheribon, 20 April Ao. 1806
(wg. P.P. Roose).

(Merkwaardig is, dat de naam van het schip niet werd genoemd. In die tijd ziet men ook hier te lande, bijvoorbeeld in de scheepstijdingen,
alleen de naam van de schipper genoemd. Voor belanghebbenden was dit destijds blijkbaar voldoende — Kn.)

Van verschillende zijden kwamen
noodkreten binnen. Bij Noesa Kam-
bangan werd het Engelse vaartuig
„Maria”, 48 ton, Captain C. Palmer en
thuis behorende te Benkoelen, geheel
verlaten aangetroffen. De equipage
was vermoord. Een onderzoek moest
worden ingesteld naar 2 padoeakans,
gevoerd door Daeng Kallala, onderweg
van Bali met naar schatting een 150
slaven aan boord.

Het eiland Soembawa werd door een
vloot van wel 140 vaartuigen aange-
vallen. De driestheid der zeerovers in de
wateren van Bima nam met de dag toe,
zodat bijna elke handelspraauw werd
afgelopen. Meer vaartuigen dan de al-
daar reeds kruisende brik „Orestes”
konden evenwel niet direct beschik-
baar worden gesteld.

De brik „Anna” (gezagvoerder G.
van Barthold Baggers) werd door zee-

rovers genomen. Het vaartuig werd op-
gebracht naar de baai van Kadou-
wangan (Z.W.-Borneo) en de equipage
als slaven verkocht. Behalve de aan-
vallen van rovers van buitenaf, moesten
de gezagvoerders ook steeds een wakend
oog op de eigen equipage houden. Het
zg. aflopen van schepen kwam herhaal-
delijk voor, vooral als bekend was dat
er waardevolle goederen of geld aan
boord was.

(doorlezen op de volgende pagina)

De Nederlandse schoener „Maria” werd in 1821 door de equipage afge-
lopen. Het schip, dat zonder (bekwame)
navigatie voer, trok de aandacht door
zijn zonderlinge manoeuvres van Z.M.’s
brik „Irine” (Kapt. luit. E. Lucas) en
werd naar Malakka opgebracht. De
eigenaar Francis bood $\frac{1}{3}$ van de
waarde als bergloon aan.

Als de begeerlijkheid werd opge-
wekt waren zelfs de eigen oorlogssche-
pen niet veilig. De kanonneerboot no. 9,
die in 1821 fl. 20.000.— in contanten
naar de Molukken moest overbrengen,
werd door de bemanning afge-
lopen. Bij de Radja van Karang Assem werd
met het vaartuig binnengelopen.

De Gouvernements civiele schoener
„Dolfijn”, op reis van Padang naar
Natal, werd door de equipage afge-
lopen. Het schip liep een Atjeh-haven
binnen, doch werd door de Sultan
teruggegeven.

De bark „Sumatra”, toebehorende
aan de N.H.M., gevoerd door kapt. F.W.
Hermani, in 1836 op weg van Padang
naar Coromandel, werd door de
Constable Gunner oproer gemaakt. De
kapitein en de stuurman J. Roos werden
vermoord, acht dagen na vertrek uit
Padang. De bark werd behouden door
de gunner te Calcutta binnengebracht,
alwaar hij verklaarde uit zelfverdedi-
ging te hebben gehandeld. Hij werd in
arrest gesteld en aldaar ter dood ver-
oordeeld.

De „Sumatra” was geen geluksschip.
Twee jaar na het zojuist beschreven
drama werd het door de Engelse wal-
visvaarder „Pacific” (Capt. George
Coffin) ter rede van Banjoewangi
binnengebracht. Het schip was op weg
van Amboina naar Menado en dreef,
door het overlijden van de gezagvoer-
der en stuurman, zonder navigatie rond
op 13° 44' Z. breedte en 112° 40' O.
lengte. Captain Coffin werd voor zijn
menslievende handelingen en opoffe-
ringen een chronometer met toepasse-
lijke inscriptie aangeboden.

Het zeeroofbedrijf moet men ook al
weer zien in de geest van de tijd waarin
het zich afspeelde. Dr R. Broersma
zegt in „Handel en Bedrijf in Z. en
Oost-Borneo”:

„De zichtbare teekenen van ordeloos-
heid waren de roof en de slavernij; de
slavernij was er onbestaanbaar zonder
mensenroof, die alle bevolking van
kuststreken aan Straat Makassar en el-
ders verontrustte. Bezitters van huis en
hof die geen onderhorigen genoeg had-

den uit eigen volk, trachtten er van
buiten te bekomen: van tijd tot tijd
kwam de slavenhandelaar hun van pas.
Echte schuimers toen waren de Badjao’s,
een volkje dat geen ander tehuis had
dan de zee, de kusten van Borneo en
Celebes en eilandjes in de Soeloe-zee.
Tegenwoordig worden zij als bijzonder
rustige vissers geprezen. Indertijd zullen
zij, net zo min als tegenwoordig, een
kwaad volk zijn geweest. Toen konden
zij echter hun vis minder gemakkelijk
verkopten, aangezien er minder vesti-
gingen waren aan de kust en zij, als
nomaden in een kwaad gerucht staande,
met hun koopwaar eerder werden ge-
schuwd dan verwacht, eerder verjaagd
dan verwelkomd, zonder een verzekerd
bestaan bleef hun niets anders over dan
te leven van zee- en mensenroof. In 1847
kruiste langs de Oostkust een gansche
vloot van zeerovers, wel 40 tot 50 vaar-
tuigen. De watergeuzen konden dusverre
geen vaste wijk vinden en de Badjao’s,
over één kam geschoren met rovers
van andere stam, moesten in hun zwer-
verij volharden. Het trof ongeveer met
de bestuursvestiging samen dat zij op
een enkel eiland bij Borneo’s Oostkust
werden toegelaten en allengs ook op
Borneo zelf, waar zij hun visserij voor
een tijd een bedrijf met enige winst
maakten en daardoor de maatschappe-
lijkheid konden betonen die toch wel
naar hun aard bleek te zijn”.

Lang niet alle vorsten speelden met
de zeerovers onder één hoedje. Integen-
deel, diverse keren zien wij hun mede-
werking verlenen om deze te bestrij-
den. De vorsten van het eiland Sum-
bawa gingen er bv. in 1834 met hun
gehele vloot op uit. Een macht van 38
prauwen uit Bima, onder de gezag-
hebber C. H. Strijns, en 74 van het
eiland Sumbawa onder Prins Kalie
Balla stelden koers naar het eiland
Soemadang, waar ze een ontmoeting
hadden met 9 roversprauwen uit
Magindanao. In een hardnekkig gevecht
met de Sumbawa-expeditie werden ze
overmeesterd, waarbij 42 gevangenen
der rovers in vrijheid konden worden
gesteld.

Ook Daing Mangassing, van het
eiland Boueratte, was met 8 vaartuigen
met deze rovers, ter hoogte van
Lombok, slaags geweest en hij had één
van hun prauwen kunnen nemen.

De sultan van Linga en de Radja
Moeda van Riouw hadden in 1834, na
een vergeefse tocht naar de Carimon-

eilanden, goed versterkte zeeroversnes-
ten aan de monding der Indragiri-rivier
aangevallen. Na hevige gevechten ge-
durende drie dagen konden zij zich van
de roversprauwen met alle geschut en
voorraden meester maken en 8 der
voornaamste hoofden gevangen nemen.
De majoor Djoeka van Limbollo (Res.
Menado) wist in de nabijheid van
Sumolatte een Mangindanose rovers-
prauw te overmeesteren, waarbij 21
personen konden worden verlost.

De beste methode om de rovers te
bestrijden was ze in hun schuilplaatsen
op te zoeken. Een succesvolle tocht
werd in 1835 door de brik „Dourga”
en de schoeners „Vliegende Vis” en
„Haai” en een viertal kruisboten onder-
nomen.

Na veel oponthoud door tegenwind
en minder goed zeilen van sommige
vaartuigen bereikte de expeditie de
Z.W.-kust van Poelo Laut en stevende
vervolgens langs de kust van Borneo,
tussen Poelo Swangie en Batoe Litjin,
teneinde de verblijfplaats van Adji Java
op te sporen, die zich met zijn zee-
rovers te Bantilan en Tjantjoan moest
ophouden en waar zich vele Javanen in
slavernij moesten bevinden. De brik
„Dourga” liep vast op een blinde klip
en moest worden verlaten. Dit veroor-
zaakte wel vertraging, doch van de
voorgenomen expeditie werd niet afge-
zien. In de bocht van Poelo Laut wer-
den reeds 20 roversprauwen van Sinja-
hat veroverd. Vanuit Soengei Mono-
nong werd een tocht ondernomen naar
het kleine eilandje Kapak. De aldaar
aanwezige zeerovers namen de vlucht
in de bossen met achterlating van 10
prauwen. Ook in Soengei Monoenong
zelf vluchtten de rovers in de ladangs,
alwaar bij achtervolging een gevecht
ontstond waarbij verschillende hunner
sneuvelden en de rest in de bossen ver-
dween. Alle in beslag genomen rovers-
prauwen werden vernietigd. Niet min-
der dan 156 Javanen en Madurezen, die
van tijd tot tijd waren gevangen geno-
men en meegevoerd, konden uit de
staat der slavernij worden verlost.

Na nog verschillende succesvolle
tochten te hebben gemaakt, keerde de
expeditie naar Bandjermasin terug. In
totaal werden 193 Javanen en Madure-
zen uit de slavernij verlost, 16 grote
roversprauwen opgebracht en 47 ver-
nietigd of onbruikbaar gemaakt.

(wordt vervolgd)

Hoe is de stand, Mieke?

Hersengymnastiek tussen S.M.N.
en K.P.M.

Bij een buitengewoon geanimeerde en spannende wedstrijd in hersengymnastiek voor de A.V.R.O.-microfoon, welke op 2 Januari jl. werd uitgezonden, won het K.P.M.-team met $\frac{1}{2}$ punt verschil van de S.M.N.

Aangezien de beide teams gemiddeld het hoogste aantal punten van het halve seizoen 1954/1955 behaalden, nl. 95,45% respectievelijk 93,18% goede antwoorden, kwamen zij voor de demifinale op 16 Januari jl. opnieuw als tegenstanders in de studio te Hilversum bijeen. Uit de zware strijd die volgde trad ditmaal de S.M.N. als overwinnaar tevoorschijn. Het verschil was weer een halve punt..... De ploeg van de „Nederland” komt hierdoor in de finale.

De foto's, die u hierbij ziet afgebeeld, zijn genomen tijdens de eerste wedstrijd. U zult kunnen constateren, dat er een uitstekende teamgeest heerste, getuige de enthousiaste toeloop naar de microfoon.

Beide keren was een groot aantal „supporters”, zowel van de S.M.N. als de K.P.M. aanwezig.

K.P.M.-laadkisten

thans ook ter beschikking van KPM-ers

Nu onze maatschappij ruimer in haar laadkisten komt te zitten, bestaat de mogelijkheid om deze kisten ter beschikking te stellen van K.P.M.-personeel voor het vervoer van klein huisraad, boeken, linnengoed e.d.

Indien ten tijde van overplaatsingen laadkisten hiervoor beschikbaar zijn, worden deze gratis afgestaan. Aanvragen dienen wel tijdig bij het Hoofdkantoor Afd. Vrachtzaken, danwel bij de Agent-schappen te worden gedaan.

Daarenboven kan door het K.P.M.-personeel ook van laadkisten worden gebruik gemaakt voor het vervoer van goederen van Indonesië naar Nederland. Hiervoor is echter huur verschuldigd en wel Rp. 200,— per laadkist met een inhoud van 1 m³, waarboven nog, bij het te lang onontpakt laten van deze kisten in Nederland extra kosten in gulden verschuldigd zijn, nl. f 10,— voor elke week of gedeelte daarvan dat de kist langer door betrokkene worden aangehouden dan 14 dagen na aankomst van het aanbrengende schip.

Alle verdere bijzonderheden worden op aanvraag verstrekt door de Afdelingen Personele Zaken en Vrachtzaken op het Hoofdkantoor dan wel door alle Agentschappen.

Het K.P.M.-Hersengymnastiek-team. V.l.n.r. de heren Gons (Fin.; slechts gedeeltelijk zichtb.); Van Haften (Mat.); Pul (Reg.); Mej. Van Niel (Reg.); heren Beekman (Reg.); Van Brederode (Psfds.); Mej. Van Til (P.Z.); de heren Grillis (Sb.) en Romswinckel (Reg.). De tiende deelnemer, de heer Brijker (CM), is niet op de foto gekomen. Op de achtergrond supporters van de S.M.N.

Omroeper. Jan Boots van de AVRO stelt de KPM een vraag, waar velen een antwoord op wisten, zodat de tiende deelnemer kon blijven zitten.

(foto's: Alg. Reclame- en Fotobureau Renes te Arnhem).

Over boeken en hen die ze lezen

Leen nooit boeken uit, want niemand geeft ze terug; de enige boeken die ik in mijn kast heb staan zijn de boeken die anderen mij geleend hebben.

Anatole France (1844 — 1924)

Er wordt gezegd dat leven je ware is, maar ik lees liever.

Logan Pearsall Smith (1865 — 1946)

Een vervelend boek te schrijven is gemakkelijker dan er een te lezen.

Emanuel Wertheimer

Dit is op aarde van al 't kwaad de grootste straf: Wie eenmaal lezen kan, die leert het nooit meer af.

Koos J. Versteeg (geb. 1904)

Geen boek is zo slecht, of men kan er wat uit leren.

Plinius. (23 — 79)

Een kamer zonder boeken is als een lichaam zonder ziel.

Cicero (106 — 43 v. Chr.)

Zeegezichten als behang

„Dolle” Amerikaan bood \$ 9000.

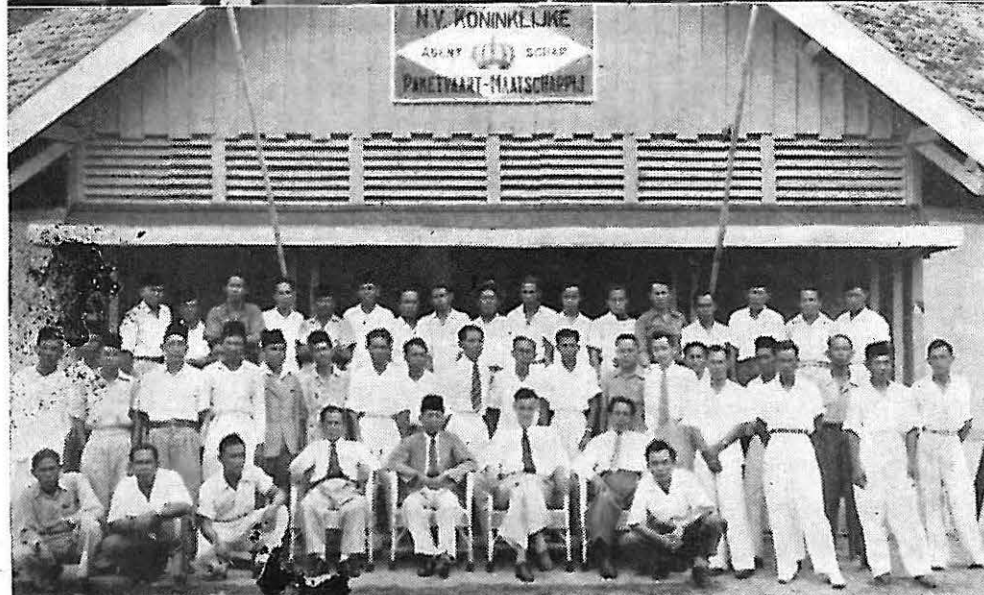
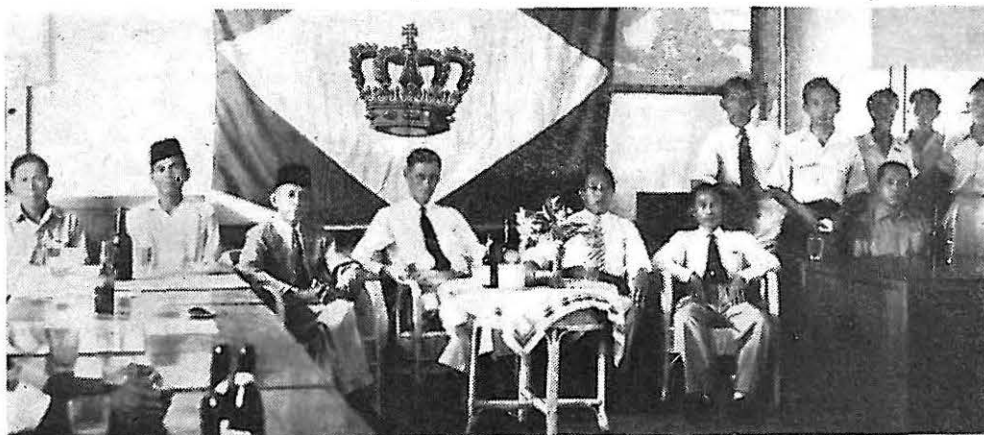
De Zeepziederstraat in Harlingen is een onaanzienlijk straatje met enkele onaanzienlijke huisjes, waar men niets bijzonders van verwachten mag. Toch zal er voer een van die onaanzienlijke huisjes straks wellicht een niet onaanzienlijke som gelds worden neergeteld.

Het verbergt namelijk onder zijn eenvoudig uiterlijk een kostbaar innerlijk. De huiskamer is niet behangen met wat een Nederlands staatsburger onder behang verstaat, maar met op linnen geschilderde zeegezichten van de Harlinger meester Nicolaas Baur (1767—1820). Daarnaast bevinden zich in de keuken enige oude tegeltableau's. In de kelder met zijn cellen en nissen, duidelijk een overblijfsel van een oud klooster, treft men een nog niet „geëxploreerde” grafkelder aan, die volgens de steen onder meer de 17de-eeuwse Baukje Harmens moet herbergen.

Tot voor kort woonde hier als eigenaar de oude heer Okke van der Sluis met zijn vrouw. Zij leefden in alle eenvoud van Drees en verdienden een extraatje aan de toeristen, die het merkwaardige huisje kwamen bezichtigen. De oude Okke was een conservatief man, die „het behang” van Nicolaas Baur weliswaar gedeeltelijk behing met enkele stillevens vol fruit en de gravures van een Najaarsdag en een Gelders Landschap, maar het voor het overige toch in ere hield.

Een „dolle” Amerikaan moet hem voor die zee met al die zeilschepen een 9000 dollar hebben geboden, maar daar ging hij niet op in. Ook de gemeente Harlingen, die het historische belang van het huisje voor de stad wel inzag, vermocht de oude man niet te vermuren er hoe dan ook afstand van te doen. Maar kort geleden zijn de beide oudjes, kort na elkaar, overleden en thans wordt er met de erfgenenam onderhandeld. Vooral voor de zeegezichten zijn er echter meer kapers op de kust. Er moet weliswaar het een en ander aan gebeuren, want de aanwezigheid van naden, scharnieren, deurknoppen en ook mensen heeft hun geen goed gedaan, maar als het behoorlijk is opgeknapt, zal het werk van Nicolaas Baur niet van belang ontbloot blijken.

De Harlinger meester heeft bij zijn leven nog een ereprijs van f 3.000 ontvangen en — was dit nu collaboratie? — twee schilderijen verkocht aan koning Lodewijk Napoleon, die ze aan het Rijksmuseum heeft geschonken. Ook het Mauritshuis schijnt vier schilderijen van hem te bezitten.

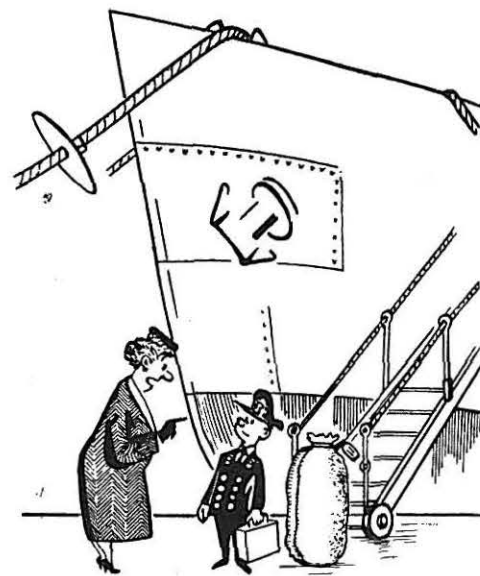
In verband met zijn 35-jarige dienstjubileum werd op Zaterdag 29 Januari jl. aan de heer Abdullah Idris, hoofdklerk I werkzaam op het agentschap Bengkulen, door onze agent aldaar de heer J. F. Bicker, namens de Directie de Paketvaart-legpenning uitgereikt. Op de bovenste foto 3de van links de jubilaris Abdullah Idris, 4de v.l. empl. J.F. Bicker, de heer Achmad Marzuki (kassier) en de heer Marzuki Mansur, plaatselijk voorzitter van de S.B. KPM en 1e klerk Uitgaande Lading. De onderste foto toont u het voltallige personeel van het agentschap Bengkulen.

Burgemeester B. Nauta wil de Baurstukken graag voor zijn stad behouden. Harlingen, zo verzekert hij, bezit zeer vele kostbare historische stukken en de plannen voor de oprichting van een museum zijn in een vergevorderd stadium. De zeegezichten van Baur behoren in dat museum thuis, een zienswijze, die de erfgenamen van Okke van der Sluis wel kunnen delen.

(uit: Nederlands Nieuws — uitg. H.C.)

Denk aleer gij doende zijt,
En doende denkt dan nog.

Guido Gezelle.

— en denk eraan, moeder wil hebben dat je goede vrienden wordt met je kapitein!

Een oproep aan onze lezers:

De Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Redding-Maatschappij

vraagt „Redders aan de wal”

Een lumineus idee van één onzer lezers

Reeds verschillende malen vestigden wij in deze kolommen de aandacht op het doel en streven van de Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Redding-Maatschappij, welke al honderd en dertig jaar lang volkomen zelfstandig haar prachtige menslievende werk doet zonder materiële steun van de Staat. Deze zo nuttige instelling kampt nog steeds met onvoldoende financiële steun!

Voor hen, die het misschien nog niet mochten weten, volgt hier nogmaals een uiteenzetting van het doel dezer maatschappij :

1. De Nederlandse kust van Rottumeroog tot Loosduinen te voorzien van uitstekende reddingsmiddelen en er naar te streven, dat zij door geoefend personeel kunnen worden gebruikt.
2. Te zorgen voor bejaarde oud-redders, door het verlenen van pensioen of onderstand, of voor hun nagelaten betrekkingen.

Voor dit werk is jaarlijks f. 400.000 nodig !

Men kan het werk der N.Z.H.R.M. steunen door :

1. **Toe te treden als contribuant (minimum contributie fl. 3,— per jaar), men ontvangt dan het orgaan „De Reddingboot”, dat u op de hoogte houdt van hetgeen er op de Nederlandse kust is voorgevallen.**
2. **Het geven van een gift ineens.**
3. **De Maatschappij bij testament te gedenken.**
4. **Door anderen op te wekken op een van de genoemde wijzen de N.Z.H.R.M. te steunen.**

Een van onze lezers is nu op het volgende lumineuse idee gekomen :

Voor iedere KPM-er, werkzaam in het bedrijf buiten Europa, die zich vóór 1 Juli a.s. als contribuant van de Kon. N.Z.H.R.M. opgeeft, zal door bedoelde lezer een bedrag van fl. 3,— op rekening der N.Z.H.R.M. worden bijgestort !! U geeft zich dus rechtstreeks op als contribuant (de wijze waarop u dit kunt doen staat hieronder vermeld) en tevens schrijft u aan de redactie van „de Uitlaat” dat u zich als contribuant heeft opgegeven, zodat wij onze medewerking kunnen verlenen dat voor iedere nieuwe „redder aan de wal” drie gulden worden bijgestort. Het is nu alleen nog maar te hopen dat onze lezer vele malen drie gulden zal moeten bijstorten !! Uw redactie is nu reeds nieuwsgierig wie de eerste nieuwe contribuant zal zijn.

Het kantoor der N.Z.H.R.M. is gevestigd aan de Herengracht 545 — Amsterdam (C), terwijl de bankier der maatschappij is: de Nederlandsche Handel Maatschappij - Vijzelstraat - Amsterdam (C) - Nederland.

Doen wij allemaal mee ?

De lentepesters

Het is bekend dat bij het naderen van de lente in Nederland de samenleving doortrokken wordt van een welwillendheid, die wij in andere jaargetijden missen. De vogeltjes kwinkeleren vreugdig, en alom ontluikt jong groen. Dit oefent een mildmakende invloed op het mensdom uit, welke duidelijk waarneembaar is.

Wij menen echter aan de objectieve voorlichting verplicht te zijn, onze lezers te wijzen op een verschijnsel dat hiermee lijnrecht in strijd is: het verschijnsel van de zgn. „lentepester”.

Levensvoorwaarden voor de lentepester zijn de woningnood, het huurbesluit en een landelijke omgeving. En waar deze drie omstandigheden aan de rand van Amsterdam aanwezig zijn, zit de wachtkamer van de Amsterdamse politierechter vol lentepesters. Opa Broekman, het krasse hoofd van de Broekman-clan, is een duidelijk voorbeeld.

Hij woont met zijn hele familie in een huis langs de weg naar Hilversum, in een wel zeer landelijke omgeving. De bovenverdieping heeft hij echter sinds jaar en dag verhuurd aan de Brandersen: een rustig echtpaar dat niemand tot last is, ook de Broekmannen niet. De families leven dan ook in goede verstandhouding met elkaar.

Maar dan komt de lente, die fatale tijd van de vogeltjes en het groen. 's Avonds slaat opa Broekman de krant open en..... daar krijgt hij het weer. Ellenlange kolommen advertenties ziet hij. Allemaal van mensen die kamers over hebben in een huis dat in een landelijke omgeving ligt. Want de heerlijke tijd is weer aangebroken dat de steding voor duur geldt het vrije veld zoekt, en de lege kamers in huizen met landelijke omgevingen zijn weer goud waard.

En opa Broekman? Hij ziet het geld op straat liggen, maar hij mag er niet aankomen. Zijn bovenverdieping zit al propvol op een lage huur. En hij mag de huur niet verhogen, hij mag niks, de stakker!

Die nacht in bed zeggen de Brandersen tegen elkaar: „'t Is weer lente. We moeten er even doorheen!”

Want ze kennen dat al van jaren her.

Het kan niet gezegd worden dat de Broekmannen en de Brandersen mekaar wat toegeven. Toen de Broekmannen de aanval openden door de stofzuiger aan te zetten op het ogenblik dat juist

een leuk radio-programma begon, zodat de radio van de Brandersen slechts een oorverdovend geknetter ten gehore bracht, talmde de Brandersen niet het tegenoffensief in te zetten met het dermatene krachtig indrukken van de belknop der benedenburen dat het ding ingedrukt blééf, en de technisch onbekwame Broekmannen gedwongen waren ter wille van de nachtrust hun huisbel met wortel en tak uit de muur te rukken. En toen de Broekmannen overgingen tot akelig lachen op de gangen in het holst van de nacht, groeven de Brandersen onmiddellijk een trottoirtegel uit, en mikten die handig op de Broekmanschoorsteen, zodat de vijand in de rook kwam te zitten.

Dit alles was echter maar spel. Zowel de Broekmannen als de Brandersen wisten dat de beslissende slag niet hier geleverd werd. Neen! De eigenlijke stijd concentreerde zich om het closet: een noodzakelijk onderdeel van elk huis, zoals u weet. Wie het closet had, had de overwinning.

Opa Broekman was de eerste die deze mogelijkheid om een overwinning te forceren ontdekte. Hij liet de smid komen en deed een groot slot op de deur maken. De Brandersen zouden echter de Brandersen niet zijn geweest als zij hierin hadden berust. Zij liepen boos naar de smid en lieten hem een tweede sleutel op dat slot maken, benevens een tweede slot waar zij alleen de sleutel van hadden.

Houdt een mens ooit op met een oorlog die eenmaal is begonnen? Twaalf keren is die smid terug geweest, om beurten gehaald door de Broekmannen en de Brandersen. Twaalf sloten zaten op het closet. Voor meer was geen plaats. Twaalf sleutels hadden de Broekmannen. Twaalf sleutels hadden de Brandersen.

Er volgde een periode van gewapende vrede toen die deur vol zat. Lang duurde dat echter niet, want achter die schijnbare kalmte ontwikkelden zich spanningen die naar ontlading zochten. En de uitbarsting kwam toen opa Broekman op een ochtend geheel onverwachts werd overvallen door een hevige aandrang het closet te bezoeken.

Hij greep de sleutelbos en rende er heen. Hij stak de sleutel in het eerste slot en draaide, hij opende het tweede slot, hij liet het derde slot klikken, het vierde..... het vijfde..... het zesde..... het zevende..... het achtste.....

Maar het negende, het tiende, het elfde en het twaalfde bleven ongeopend, o lezer. Want hebt u wel eens twaalf sloten achter elkaar geopend? Daar gaat veel tijd mee heen.

Afschuwelijk! En toen?! In zijn woede om de ontstane ramp rende hij naar boven en sloeg het wakkere hoofd van het gezin Brandersen pardoos met de sleutelbos om de oren.

Het laatste woord was aan de rechter. Die heeft voor zulke gevallen een doeltreffende straf bij de hand, in de voorwaardelijke veroordeling. Hij kon opa Broekman veroordelen tot een fikse boete en een voorwaardelijke gevangenisstraf, wat betekent dat als opa Broekman binnen drie jaar weer de perken te buiten gaat, hij de bajes in vliegt. Een heilsame domper op de oorlogszucht! En de rechter had dan ook vast deze paedagogische behandeling toegepast, wanneer de eeuwige kringloop der jaargetijden hem niet een spaak in het wiel had gestoken.

Want de molen der justitie maalt langzaam, en toen de zaak voorkwam was het herfst. En wat is een lentepester in de herfst? Een beminnelijk mens! Gearmd met zijn slachtoffer betrad opa Broekman de rechtzaal. „'t Was een toevalsbeweging”, zei de eerste aangaande de klap, en daar bleef hij bij.

„En hoe zit het nou met die twaalf sloten?” wou de openbare aanklager weten.

„We gebruiken alleen nog het haakje, meneer de edelachtbare”, lichtte de verdachte bereidwillig toe.

Ze hebben nog wat aan die zaak zitten trekken, maar er bleek niets aan te doen. De rechter zag zijn hoop op een opvoedkundig ingreepje vervliegen. Het werd vrijspraak.

En dan te bedenken dat het elk jaar weer lente wordt!.....

Willem Witkamp
uit: „Heibel”

„En kerel, hoe gaat het met vrouw en eieren?”

ONS SPORT-LEVEN

HOCKEY

Om te beginnen de uitslagen van de reeds gespeelde competitiewedstrijden:

19 December 1945:

Spcl. II — K.P.M. : 2 — 0

8 Januari 1955:

K.P.M. — V.I.C. I : 1 — 4

15 Januari 1955:

U.V.S. I — K.P.M. : 3 — 1

22 Januari 1955:

K.P.M. — I.S.C. I : 0 — 2

Veel succes heeft ons elftal in deze 4 eerste wedstrijden van de competitie niet behaald. Vier wedstrijden gespeeld en verloren brachten ons tot nog toe op de onderste plaats. Maar..... groot zijn de verliescijfers niet en de andere le klassers hebben bemerkt dat met ons nog terdege rekening gehouden moet worden.

In het algemeen kan hierover nog gezegd worden dat alle wedstrijden in zeer sportieve sfeer zijn verlopen, een sfeer die kenmerkend is voor het K.P.M.-elftal en dat is dan ook de reden dat wij meermalen worden uitgenodigd voor het spelen van vriendschappelijke- en mixed-wedstrijden. Het is nu eenmaal zo dat wij niet meer over het spelersmateriaal beschikken dat ons in het seizoen 1951/52 kampioen van de 2de klasse deed worden en het jaar daarop in de 1e klasse deed uitblinken. Onze „fighting spirit” is echter gebleven en met onverminderd enthousiasme zal de verdere competitie worden door- gespeeld in de hoop (uiteraard) dat wij nog eens voor een verrassing kunnen zorgen.

Ook in de maand Februari stonden diverse wedstrijden op het programma, doch door de vele regens moesten deze week na week worden afgelast.

In de maand Maart hebben we derhalve een druk bezet programma, aangezien naast de reeds geplande matches ook de inhaal-wedstrijden moeten worden gespeeld.

Naast de hierboven genoemde competitiewedstrijden zijn er nog enkele vriendschappelijke wedstrijden gespeeld, waarvan hier thans de uitslagen volgen:

21 December 1954:

K.P.M. — C.A.S. : 1 — 0

18 Januari 1955:

K.P.M. — Besatu : 0 — 3

19 Januari 1955:

K.P.M. — Spcl. (mixed) : 2 — 3

11 Februari 1955:

K.P.M. — Box (mixed) : 1 — 2

Onze reserves hebben zich uitstekend gewoerd en zo kunnen we dan eindelijk (het werd tijd!) één gewonnen wedstrijd vermelden.

Ook in de mixed-wedstrijden was het resultaat niet fraai te noemen, maar gezellig was het wel en het élan waarmee de enthousiast spelende K.P.M.-sters de stick hanteerden was een lust voor het oog, waarmee we maar willen zeggen dat gespeeld wordt om het spel zelf en niet om ten koste van alles te winnen.

TAFELTENNIS.

K.P.M. — Sportclub : 5 — 16

Sportclub — K.P.M. : 23 — 7

Afgelopen maand twee maal tegen de Sportclub in het strijdperk getreden en wel eenmaal in het Logeergebouw en de laatste wedstrijd in de Sportclub. Zoals gewoonlijk werden deze wedstrijden in een gezellige sfeer gespeeld, terwijl — al zouden de uitslagen het tegendeel doen vermoeden. — hierbij weer diverse spannende partijen te zien waren.

Rest nog te vermelden het eerste „optreden” van mevrouw Hazebroek en de heer Laaper, die in de laatste wedstrijd resp. 1 en 2 partijen wisten te winnen, terwijl voor de wedstrijd in het Logeergebouw Yvonne Borst als „guest-star” optrad, die de eer van ons dames-team wist hoog te houden door voor de enige winstpunt van dit team te zorgen.

FILMAVONDEN LOGEERGEBOUW

In de maanden Januari en Februari werden wederom drie filmavonden gegeven onder de gebruikelijke ruime belangstelling. Zo werd op 13 Januari de bekende film „Brief Encounter” gedraaid, terwijl op 27 Januari d.a.v. het programma geheel uit documentaires bestond, al was het muziekfilmpje met Count Basie nu niet direct erg documentair te noemen. Op deze avond werd verder het derde deel van de B.P.M.-film „Leven en werken op Venezuela” gedraaid, alsmede de HC-film „Post uit Nederland”.

Op 17 Februari was het dan weer de beurt voor een speelfilm en ditmaal weer een in het luchtige genre en wel de gezellige musical „Tea for two” met Doris Day, voor welke film, zoals te verwachten was, zeer grote belangstelling bestond.

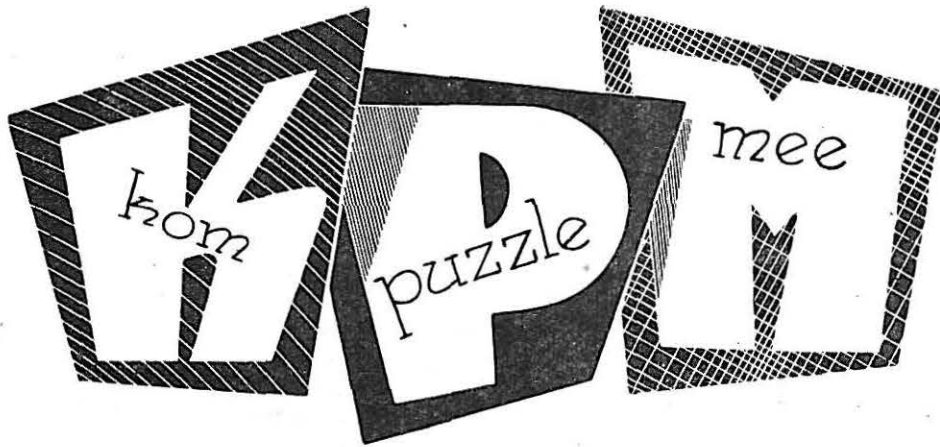
MAKASSAR-CLUB IN EIGEN GEBOUW

Officieren van onze Makassar-aanlopende schepen zijn automatisch buitenlid

Op 30 December a.p. werd het nieuwe gebouw van de Makassar-Club (de vroegere Sociëteit „De Harmonie”), gelegen aan de Djaln Karebosi 6, met een ochtendreceptie voor leden en genodigden, geopend. De Makassar-Club heeft dus weer de beschikking over een eigen club-gebouw.

Er werden onlangs met het soosbestuur voorzieningen getroffen, die het mogelijk maken dat officieren van onze schepen, die Makassar aanlopen, automatisch als buitenlid worden beschouwd.

Onder de goede inzendingen van het Kerstkruiswoordraadsel, voorkomende in ons December-nummer, werd geloot en de volgende drie prijswinnaars kwamen uit de bus:

1. De eerste prijs van Rp. 50.— werd toegekend aan
gezagvoerder R.E.P. 1e Clerq, a/b van het ss. „Thedens”.
2. De tweede prijs van Rp. 30.— ging naar
J. F. Bicker — p/a agentschap Bengkulen.
3. De derde prijs van Rp. 20.— was bestemd voor
mevrouw M.A. Bos — c/o Logeergebouw — Djakarta.

De oplossing van de menu-puzzle, die eveneens in ons December-nummer was opgenomen, is als volgt:

Spijskaart

voorgerecht
tomatensoep
ossenhaas
spiercieboontjes
reebout
appelmoes
fruit
koffie
likeur

Hier werd door het lot aangewezen
A.L. Orth — hoofdemployé afd.
PZ/ND, die daardoor beslag wist te
leggen op de uitgeloopte Rp. 25.—.

Kruiswoordraadsel.

Van links naar rechts:

1. boot; 4. aai met tong; 7. schaaldier; 9. Turkse munt; 10. sterk (Duits); 12. Bijbelse figuur; 13. vogel; 15. vaartuigen; 16. aard; 18. keukengerei; 19. meisje; 21. zuivelproduct; 22. kei; 24. adellijk persoon; 25. rivier op Sumatra; 26. voedsel; 27. loopstokken; 29. meisjesnaam; 30. offer; 34. ontwerp; 35. roemen; 37. stuk van sleutel; 38. plant; 40. tijdsdeel; 41. zetel (Latijn); 43. tempo; 44. Turks landweer; 46. schoeisel; 47. appel; 49. verlichtingsmiddel; 50. geplooid oplegsel; 52. jongensnaam; 53. opschik; 54. soort onderwijs; 55. dicht.

Van boven naar beneden:

1. bijl; 2. geneesheer; 3. plaats waar een geslagen bal neerkomt; 4. adreskaart; 5. Staat in Azië; 6. vaatwerk; 8. voedsel; 9. geeselijke; 11. drinkgerei; 12. het lot laten beslissen; 14. eiland in de Middellandse zee; 15. mengsel van kiezelzand; 17. vlecht; 18. graan; 20. luizenai; 21. voordeel; 23. geen enkele; 24. voldoen; 28. plant; 30. gewas; 31. karakter; 32. oorlogsgod; 33. lengtemaat; 34. kleur; 36. neer; 37. vis; 39. leer; 40. maand; 42. loodlijn; 43. jonge koe; 45. hij (zij) heeft het gemaakt; 46. niet op tijd; 48. jongensnaam; 49. toilet-artikel; 51. roem.

Tenslotte volgen dan nog de namen der 3 prijswinnaars van de honingraat-puzzle, voorkomende in het Januari-nummer van „de Uitlaat”.

De eerste prijs van Rp. 25.— was bestemd voor
mevrouw A. M. Zeestraten — verpleegster Ziekenhuis Petamburan;

De tweede prijs van Rp. 15.— werd toegekend aan

Kwee Ging Poen — loc. employé — agentschap Semarang, en

de derde prijs van Rp. 10.— ging naar

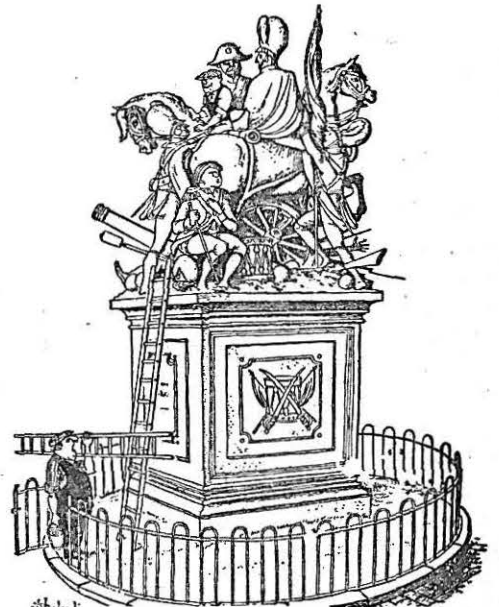
mevrouw G. J. M. Tonino-Zaat — Logeergebouw — Gadjah Mada — Djakarta.

Aan alle prijswinnaars onze gelukwensen!

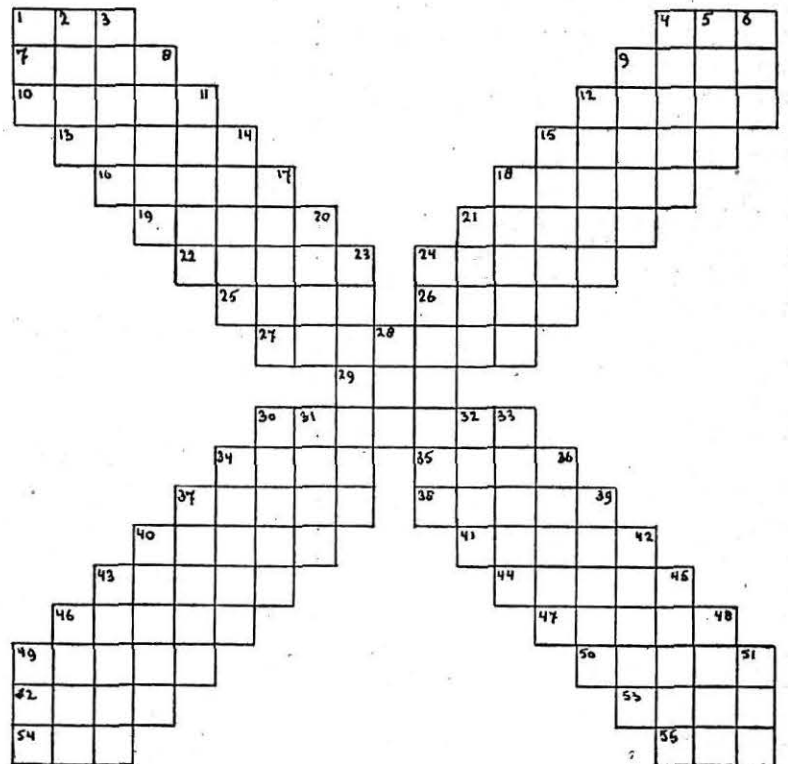
Deze maand weer een gewoon kruiswoordraadsel, waarvan de oplossingen uiterlijk 20 April a.s. in ons bezit moeten zijn.

Voor inzenders gelden de volgende voorwaarden:

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres zijn voorzien, te richten aan: redactie van „de Uitlaat” p/a K.P.M. Medan Merdeka Timur 5 Djakarta.
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd.
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld:
1 prijs van Rp. 25,—
1 „ „ Rp. 15,—
1 „ „ Rp. 10,—
Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot.
4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

„Zeg Jan, als je daar soms bent: ik ga dan maar!”

LEVENSVZERKERING NIJ

DE HARDEKKE NV

AFVAART IEDER KWARTIER

REEDERIJ PLAS RONDVAARTEN

REEDERIJ PLAS

REEDERIJ PLAS
DAMMAM & BROS
AMSTERDAM